Bok 1 D-241

Minder
fra
min deltagelse i Nor. A. E.
Borchgrevinks sydpolar-
ekspedition 1898 - 1900.

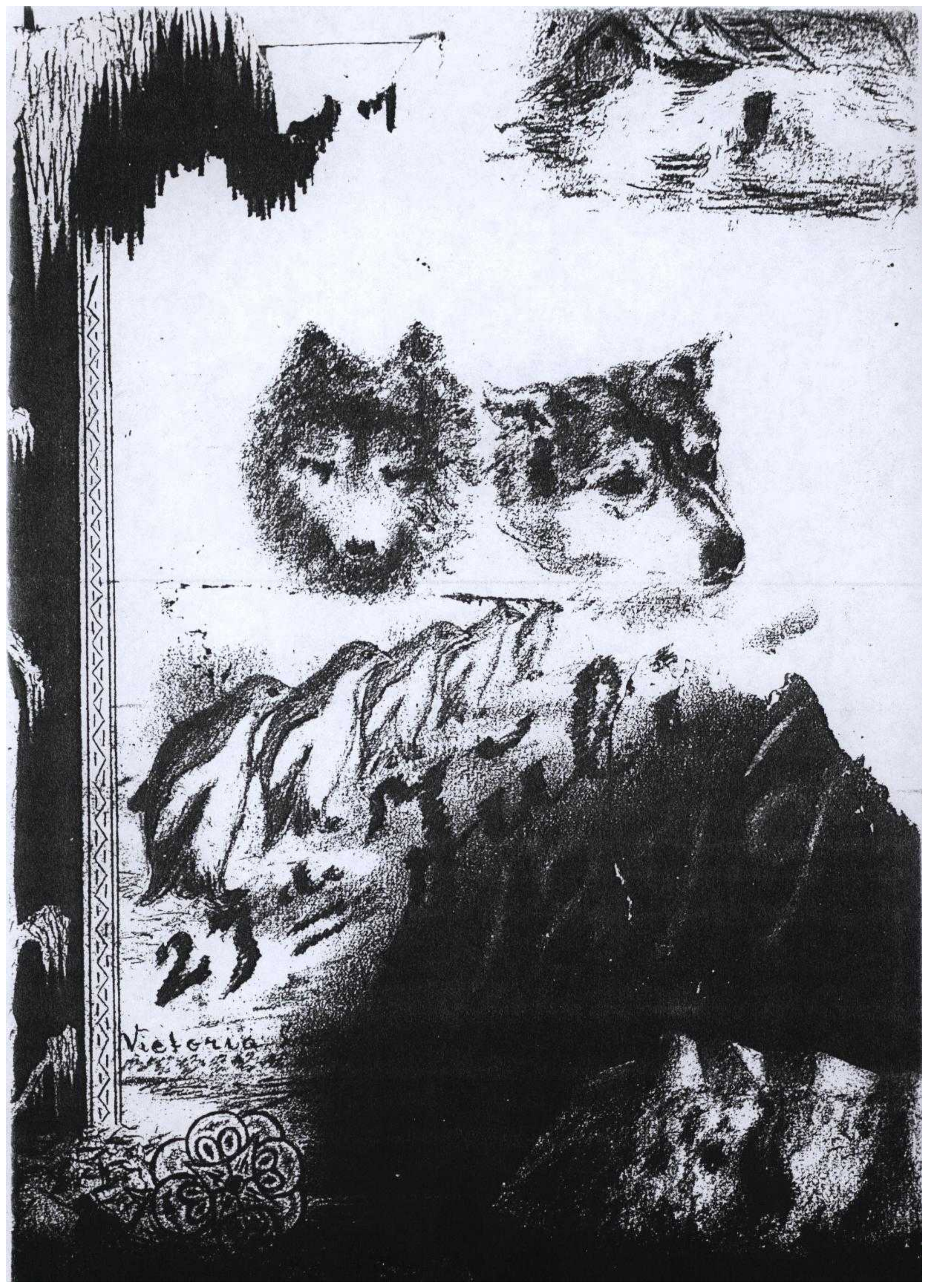
Victoria

Fr. Holbein Ellefsen

Var medlem af vinn

Sydpolarexpedition 1898–1900.

Stav ūdvioste under

Expeditionen udmarkede

egenskaber.

Stav undgöte att

arbeide uden bler kaus

gjort af hvilkenomhelst
art för min fordran tillförbehåll-
ten är hvilken som helst
pligt gäldenären kontit åligger
af nolig.

Jag anhåller hans
dom att varmeste tie

Stjärntorpskontorets Brn hav
vörjer

Carolen Borgredonk.

Skenodal 29 dec 1906.

H/S. Solvejg Cross

+ Hobarth 16/12 98

Kjære Thora, Esther og Ole!

Hjertelig Jul! Godt Nytaar!

Ja — det er i dag sidste dag.

Kl. 12 idag gaar vi ind

paa Hobarth med sydpolen

som maal.

Lev vel!

Med hilsen

fra Knudsens & Cross

Au revoir

Sh

Postkontor. D. Bleipsen.

Nygaardsgaden 23

Bergen

Norway

℞ Koffeini Sulfuric.

3.0. Aqua

(2 mal dim dose)

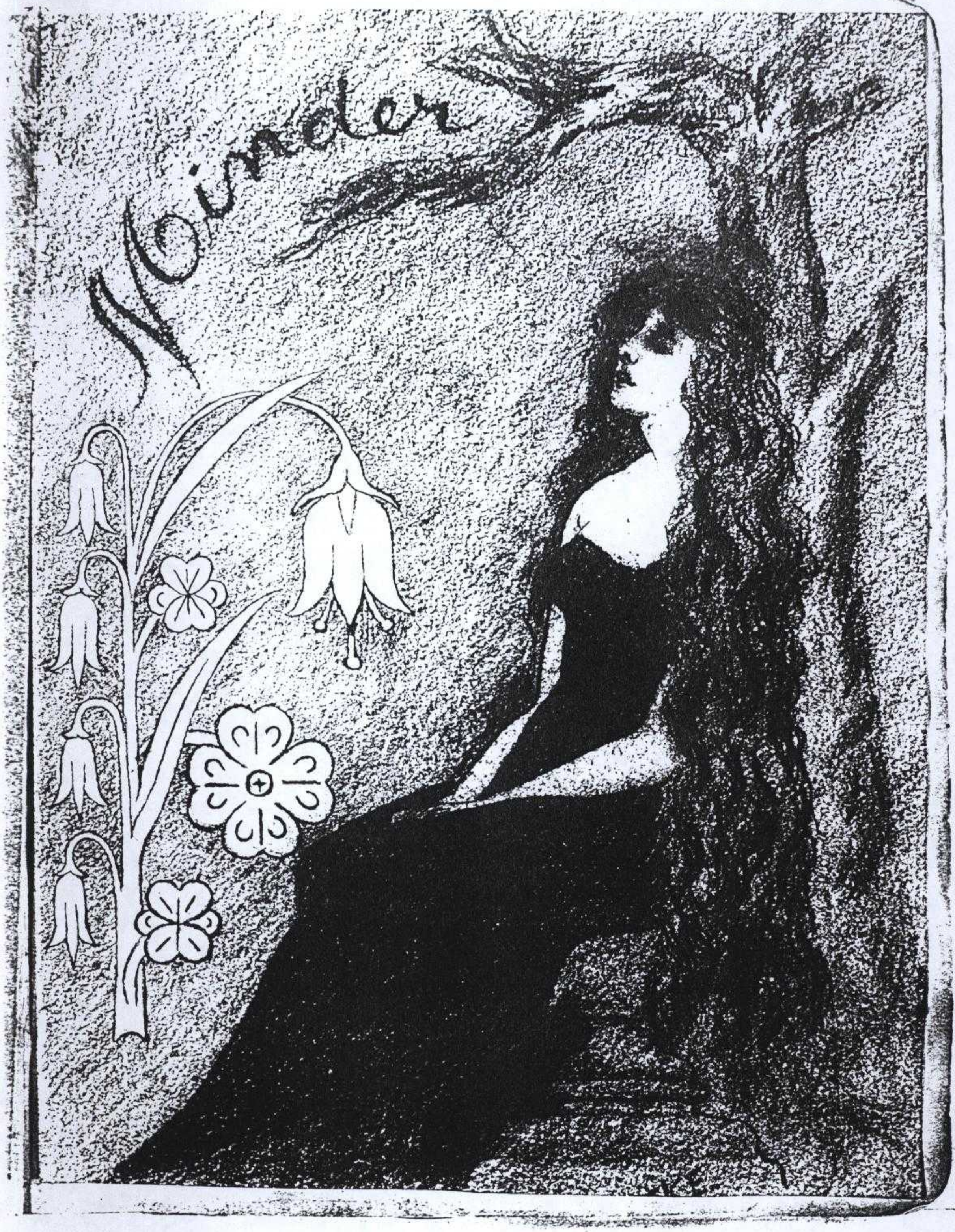

Det var i vinteren 1897
at jeg første gang mødte
mig hos Kapt Jensen ved
anmodning om deltagelse i
den forestaaende hydrogra-
fiske ekspedition i mit det hele
synes mig overen vinteren og
vaaren 1898 at skulle forgaa
mes, og først den 16de Juni 98
fik jeg gjennem en forbin-
ding fra Kapt. Jensen, om jeg
frivilles var villig og ønskede
at gaa med. Allerede dagen
efter havde jeg en samtale
med Kaptainen i hvorved
til hvilken jeg den 18 Juli
reiste ned til Christiania
for at søge om udstedelse
med min vaabenpligt.
Denne min ansögning blev
expederet indvilget den 26 Juli

og allerede den 28 s. m. tog
jeg afsked hjemmefra.
Det var haardt at skille
fra hjem og hjem; jeg vidste
jo intet om, hvad jeg gik
imøde, den fare, jeg skulle
med paa, hvorde jo den vaade
ak tvungne sea langt fremme
i de kolde lidet kjendte aud-
arctiske egne, som menneske
magt og vilje aldrig, og svagt
vovnkraft haabet om held.

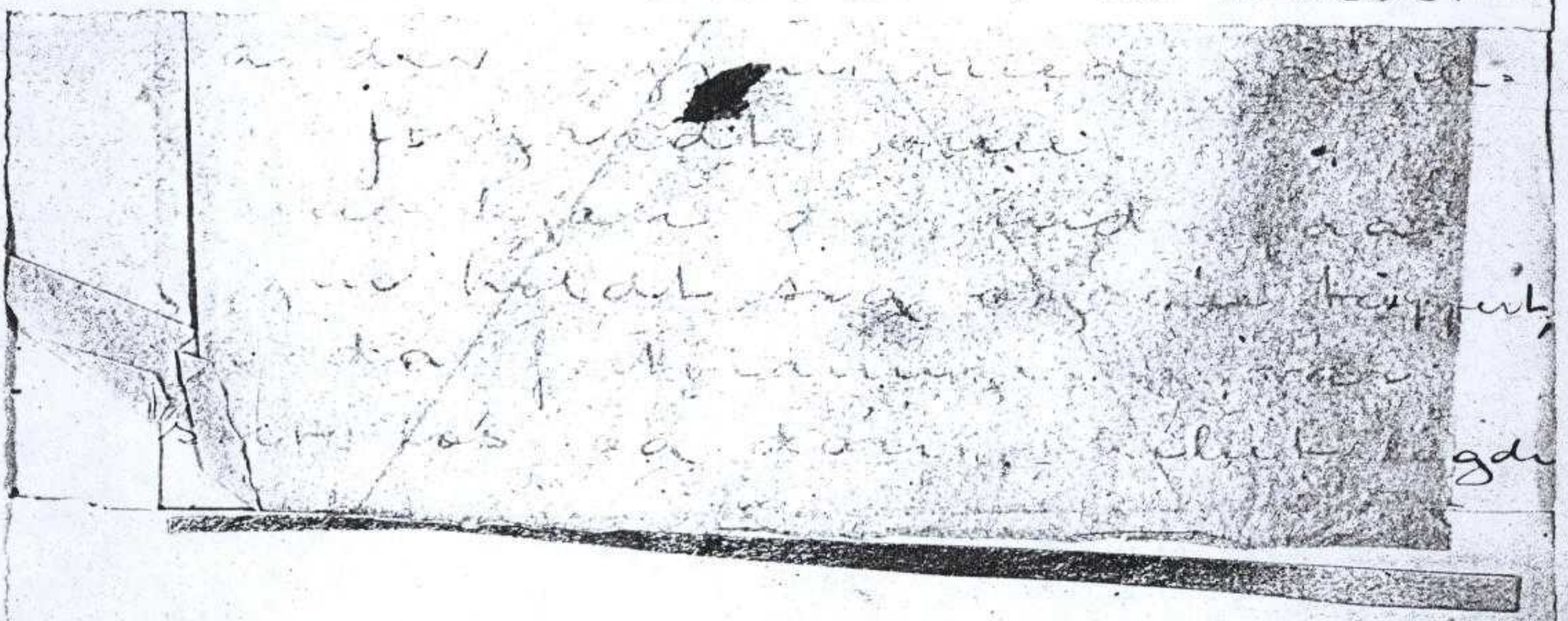

Men kan ikke undvike
mindet om den eftermiddag
da jeg sammen med min
bedste ven stod i dampskibets

afgivstaare og bød det sidste farvel til fraldre og søstre
afskedsscenen saa afmut-
tig som paa bryggen eller jern-
banestationen han altid vared
mig imod. Det irriterer mig
at se folk klokke sig sorg over
afskillelsen slig for alle og
enhver nysgjerrig og ufølsom
tilskuer med elskags hikstene
og skrigegraat; jeg hader at
se dem kjære, jeg drager ifra,
staa dem i sjelen med smerten
endnu forgrædte øine.
Store kjære der endnu paa
bryggen holdt sig oppaa tappen,
men da fortøiningerne var
kastet los og dampskibet lagde
fra, skjønte jeg endnu mere
skakkels mor var brudt og
konfusjonerklædt blev krænget
krampagtigt mod de udstrakte
hænder, — — — nei, da var det
ogsaa forbi med mig; jeg

mudte mig vak og gik med
mudder dak.

Lidt senere kom jeg atter
ap i da sea jeg af Tönsberg
kun kaarnet der oppe paa slots-
fjeldet og kirkespiret over grön-
ne trær — dösig-klare i den
lune smu-
merluft. —

— — — — — —

Forud
skulde om-
reisen-de
musikkaadt
op en mind
dals. — —

Endnu
samme aften
vilde jeg
vaag til
tjeneste om-
bord i
Sönstevens
„Stella
Cross."

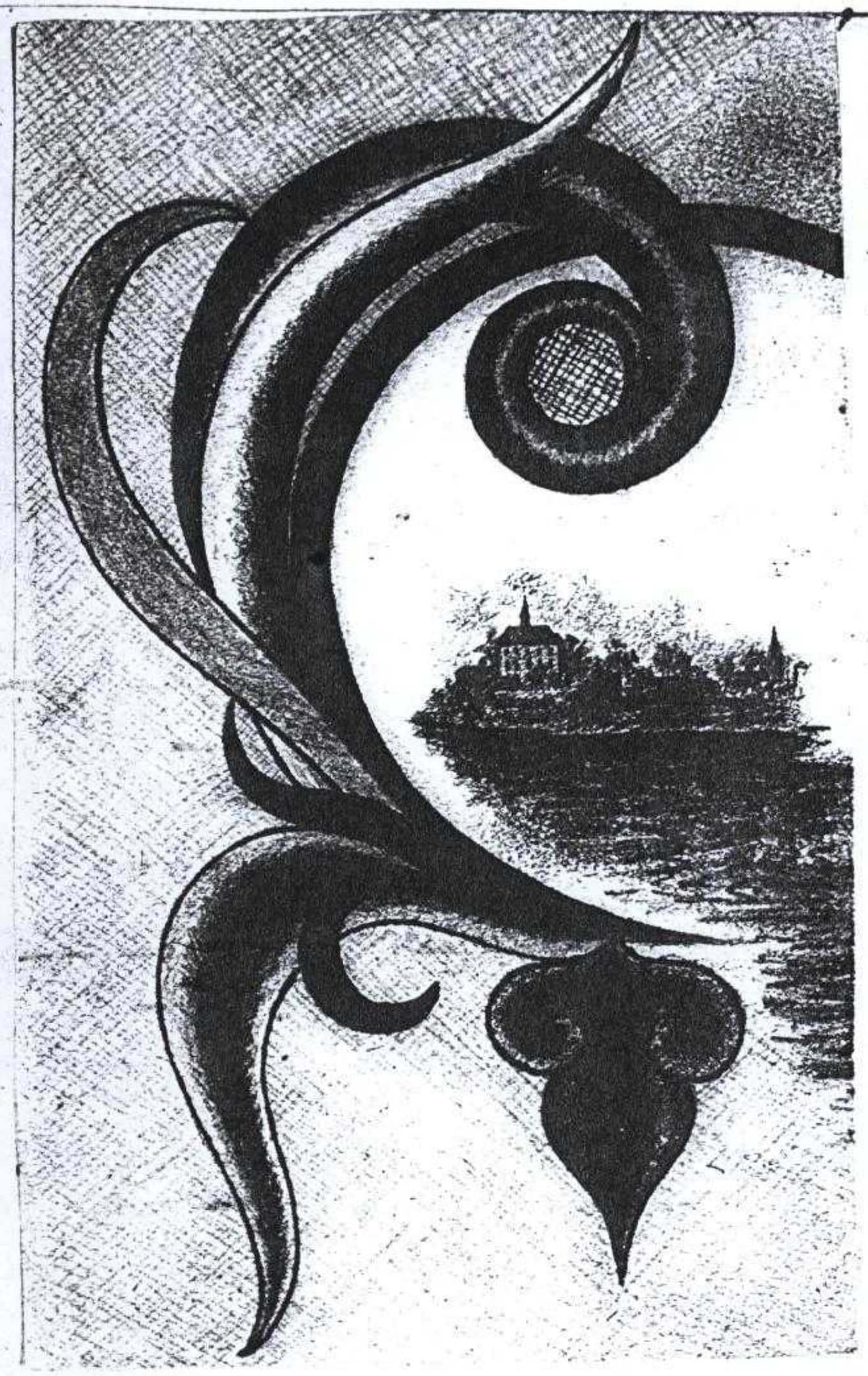

3 den August
1898 lettede
"Southern Cross"
"anker og stod
under salut
fra gamle
Fiskerskjær ud
fjorden.

Det var les
stemmelsen
at anløbe
Moss, og var
den sagt os
at Kong Oscar
den viede,
komme om=
kvad hvor=
for alle mand ogsaa havde
rigget i sine bedste klær.
Under salut ankrede vi
om eftermiddagen lige agt=
for kongeskibet i stor for=
virring og med alting

klart for at modtage det kongelige besøg.

Hans Majestæt indtraf imidlertid og „Southern Cross" lettede en times tid efter atter sit anker og stod ud kanalen under livlige hurraraab fra den talrige menneskemasse.

Ved middagstiden passeredes Farder Fyr, og natten efter ankrede vi i Christiansand. Opholdet her varede dog ikke stort over en time.

Jeg for min del havde været i autovogn hele dagen, var adskillig træt og sov fast om natten; havde ikke engang anelse om at Christiansand var anløbet for - gættern om morgenen forinden dette.

5te August sagde vi Norge det sidste farvel, —

Jeg stod oppi paa dækket og
stirret og stirret mod nord
mod de svundne fjelde — — — mere
og mere skyagtige — blaa — —
— — — kun som en taaget
bræmme — — — — — saa smukt.
agsaa dem i havet! — — — — —
og hav — kun synkende —
løftende hav — — saa langt
som synet naaet. — — —
Men landet som saadt
under horizonten der nord,
— — landet med hjem og
kjære — — det saa jeg knapt
aldrig igjen. — — —

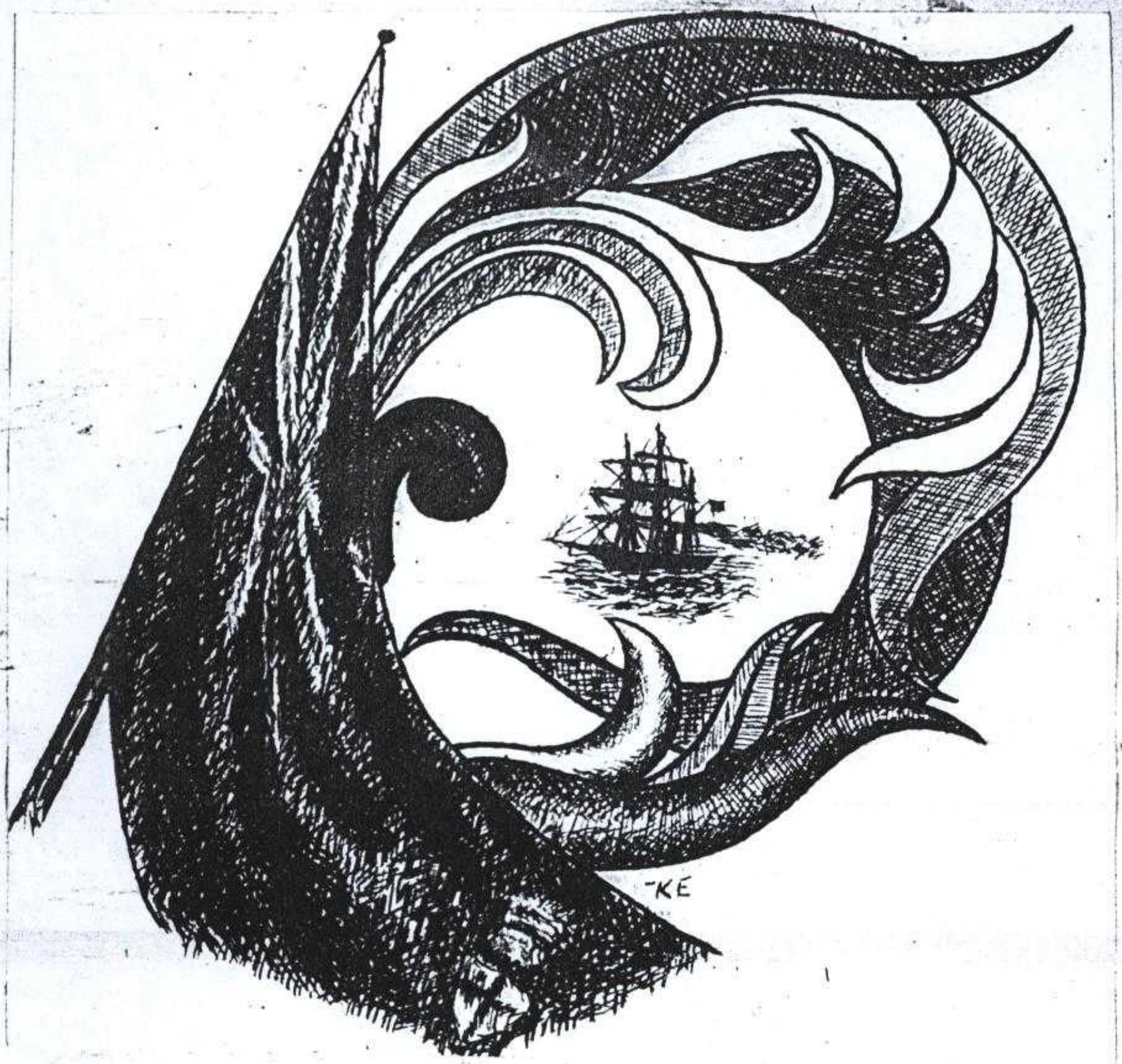

8 de August fik vi "old England" isigt, og den 9 de laa vi om eftermiddagen vel fortöiet i "Katharina Dock", London. —

22 de samme maaned stod vi atter ud Thorsen. Vi kunne merke at interessen for vor forestaaende fart var større i

London end hjemme i Christi-
anior. Kajerne i Skalhirna
Dock var mastin overfyldt
med mennesker og hele Thams
nedover blev den tilrifte af
hundreder af mennesker, og
hurra paa hurra fulgte os hele
tiden.

Om aftenen ankrede vi i
Gravesend og her gik de
sidste Passagerer, som havde fulgt
os nedover Themsen, fra borde.

Jeg hilste saa godt den
nat i Gravesend.

Vi laa ind kul dev i og
lyset fra kularbeidernes aande-
blafrende "trauttider" forenet
sig med "lyset fra bygarerne
og fra lanternernes röde og
grönne i kanal, skjælvende
gjennem bortover vandets dörige
mörke. —

Det var liv og travlhed
ombord i — og gjennem

Steamvinchens. rammen og
kölleimperiums raab tonet de
bortdragende vinners sidste
farvel.

Den 23de kvitteredes lodsen
ved Dover, og den lange tur til
Australien laa nu for os. —

12.

29 Augusti var vi paa höjde af Cape Finisterre; og den 2den September fik vi Madeira i sigte og ankrade i Funchal dagen efter. Skrunkin ligger ellers ön i det hela bra paa sandig

interessante punkter; navn
klimatet er vidunderlig be=
hagelight og åbne smilende
natur hilsyrker en nordbo.

Frukost er slet bekyggelig
kaffe, bakkede og elendig
brolagte gader; — for dit
meste smaa, lave huser, hvite
og kjedelige. Selv de bedste
gader, er forholdsvis skidne,
og alskens ungras trives ud=
mærket mellem stenene i
den ujevne brolægning.

En anden plage er den
mængde krøblinger som hænger
efter en fremmed overalt
med sin tigger.—

Den 4de September var
„landlov" gik ombord i „Southern
Cross", og den eftermiddagen
tilbragtes stemningsfuldt omtrent i
den aften hörte vi musik nede
i en ved stranden anlagt park, hvor
der udfoldedes et lignende sidestykke
og malerisk liv. —

15/5

Under Storkronede palmer, ---
--- i en sluft saa lukagede
kjolen og nuld- og med havets
brusende dragstrog mod
strandens, ---- driver forbi
dig livlige, pludrende nien-
nesker. Som forvirrende blanding
af fremmede sprogstumper i
dine ören, ——— det er som en
drom; et blandende eventyr-
— saa agtende. ----
Da fanger, mens du driver
omkring, flygtigt et glimt
af sorte, ildfulde öine, og lidet
skabelige, i smil halvtaabnede
laber; ------ glider forbi, og
mödes af andre öine, dybe,
blaa bagom bløde vimper. —
——— Skrov du vender dig
hen, — dæmpet latter og
smilende blikke; ---- liggende
börn, kurtiserende herrer og
lyskloedte damer. — ——
Men lidt afsides er der

ruer stille; her möder du
mange syge, som kommer hid
for i den milde luft at gjen-
vinde sundhed og kraft eller
i det mindste — lure döden
for nogle uger endnu. — —
De blander sig ikke gjerne
i det brogede, livlige myldr;
de sidder heller lidt ved og
ser paa med store, triste
öine. — — — — —

Paa gaden og tilbage bölger
den brogede ström, — — lyende
og lydende — med fyrige blikke
og kjække ord — — — der tinder
storkonnede palmer, — — —
vinget og baaret af mu-
sikkens töner, — — mens det
elektriske lys svömler sig om
det hele, farverige liv — blaalig
og stille, — — — og havet
bruser om stranden. — — —
— — — — —

Den 5te September stod

ei ùd fra Madeira i glit=
rende solskin, og sjøen saa
stille og blaa ùten ùde
de evige, lange dàninger.

Endnù mindes jeg, som var
det igaar, byen med hvidkalke=
de hùser ùnder bredkronede
palmer, de höie med brùngrønt
vinlöv klædte fjelde, og saa
havnen, hvor frùgtsalgenes
smaa, höistavnede baader
vimsed omkring fra skib til
skib; — — Lùften var som fyldt
med sivrende solskin og
dùft fra blomster og frùgt. —
— — —

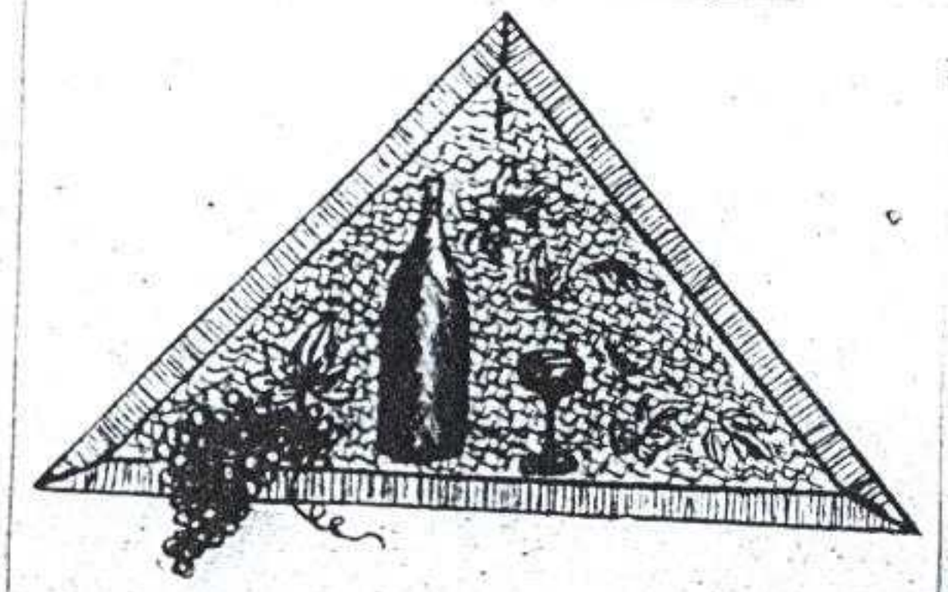

Den 13 september anlöpes
S:t Vincent (Cap Verde Öarna) och
den 16 d:o fick vi nordostpassaten
Dagarne gled fra nu af
enformig here, naar undtages
den 23 september, da vi passerade
linjen.
Paa skjörmarens vis skulle
alle "grönskollingar" som ikke
tidligere havde passeret linjen
"döbes" og "barberes".
Den Styrmand var Neptun
og tog sig gliimrende ud
med langt, hvidt skjæg af
paareüld og saa nöiagtig röd
i ansigtet som den röduske
laavevaag.
Baadsmand var barber
og manövrerede sin 2 fod
lange barbiérkniv med en
mesterlig nöiagtighed.
Doktoren var det förste
offer. Han blev placeret
paa kanten af en med

„Linjevaad" fyldt stor jern=
kauk og med en af Neptuns
paalidelige og haandfaste
stab paa hver side.

Saa begyndte arbeidet.
Barbergjutten salut doktoren
sit ind med en behagelig
blanding af sot og traan
og gned saaben rigtig godt
ind ogsaa; jo mere doktoren
skar ansigter des mere om=
hyggelig indførte barbergjutten
sin gjerning; efterpaa
kom baasen og fagter og
~~skar~~ skrabet omhyggelig dok-
torens kjæber med sin ü=
hyggelige kniv, hvorpaa
de to haandlangere dykket
hans bagstavns ned i karret,
fiskte ham op igjen og —
doktoren havde „passeret
linjen".

Efterpaa kom turen til
alle os andre; — ja, der var

jūbel ombord i "Southern Cross" den nat.

——— " ———

Den 5te oktober fik vi den første Albatros.

20de oktober nar vi paa længde af Kapstaden.

1ste November paa længde af Troesjt Islands og 5te November paa længde af Tergūelen.

Dagene fra vi var paa længde af Kapstaden og ind= ad til andre. 15 November var for det meste haardt med storm og svært hav.

"Southern Cross" var ūnd= vindelig let i slingret og rullet vogt gansker forfarde= lig og overvand hörte til dageus program.

Jeg var i de dage med paa dækket og havde mang=

en en god job. Om natt, det var paa hundivagten, var jeg nær gaaet overbord.

Mörkt som en sæk og øsende regn, havde jeg klatret op og skulle gjöre fast stor röil; seilingen var gaaet løs og hang og flagret vide fra la nok, saa jeg maatte klatre ind for at fange den, da i det samme i en stygg böi skuden lagde sig haardt over, og röilen — vaat og tung som den var — sloog over naaen og hardt paa et hængende haar nær slaaet mig ned; jeg hang ombrent kun i niglene. — — —

Saa endelig — dog fik vi Faarnanium isigte isigte og den 27 Nover. om aftnen ankrede vi i Adventure Bay. Morgnen efter daupte

vi i straalende vejr op til Hobarth. — — —

Der er mangen lighed mellem Hobarts beliggenhed og omgivelser og Christianias, og dette gjorde, at jeg allerede fra den første stund af, fik en egen hjemlig følelse.

Indbyggerne er ogsaa gjæstfrie mennesker, og vi fra „Southern Cross" blev overalt mødt med velvillighed; hvilket særligt for en del skyldtes den omstændighed, at de fleste omkring vor forestaaende færd for en usikkerhed en og anden maatte, vi gik en forholdsvis sikker undergang imøde.

Folk dernede øjnede overalt forbauselse over at vore landsmænd gjæstmuntlig

andre. Vi stod af gamle unge
folk og, at de dersinde viste
sig i bisiddelse af en blandt
sjöfolk i almindelighed sjeldnere
velopdragenhed og dannelse.
Jeg tör ogsaa sige, at vi
overalt oplöbte as mönsterværdig
og at, skjöns vi paa Sjömands-
gjæstgivergaarde vor
meste fritid paa dannede restaurerede ~~voksne~~ ~~gjæstgivergaarde~~
~~og pigebörns~~ alligevel var
velsete, hvor vi ellers viste
os.

Som en anledning til mange
ere at lære folk og forhold
i Hobart at kjende var kun
tiden, da jeg om dagen var
i stadigt samtrak ombord
og saaledes kun havde de
senere aftentimer til min
raadighed, og desuden slut-
ningen vanskjelte bekjendt-
skaber.

Jeg skulde dog at mærke,

at byen kun er lidet frem=
adgaaende og udviklings=
dygtig, hvoraf — saavidt jeg
forstod — i besiddelse af gode
betingelser; —

Det synes at være ad=
skilligt efter tiden. — —

Fredag den 2den dennes
var der under gjennemsynens
forsæde fest for ekspedi=
tionens medlemmer i „Town
Hall"; (hvori vi af mandskabet
fölte os ved denne sorg ved
officielle anledninger i det
hele tilsidesatte, hvad der
nödvendig vil var en följe af
"overskommandurendes mangel
paa interesse for sit mandskab
og paa officerernes ~~vedkom~~=
mende egentlige nödsyge
og totale mangel paa
takt.

Den rette hyggelige Aften
tilbragte vi vel sammen, da hele
mandskabet var indbudt
af vore private til en „Rose-
koncert." —

Den 17de December var
vi endelig klare til afgang
fra Hobart.

Der var forudsagt
paa bispoppen af Tasmanien
opfordring og under hans
egen ledelse en afskedsgudstje-
neste ombord i „Southern
Cross" umiddelbart før afgang.
Vagtliv og grimede var
denne handling og kom
alle for mig sammen i den
lange, triste polarnat. — —

Kaiene langs var
overfyldt med mennesker,
da „Southern Cross" lagde

ud; og hurra paa hurra følger os fra din bugtstrøg sneemasse, som vi glad ud over havnen i den stille solvarme eftermiddag. — — —

Bag os laa byen med kirker og taarne, pulserende liv — smilende frisk i den varme sol — mens for os — — — en tåre med skæl og savn — — en aarsvat i is og sne! — — — —

Det sidste farvel! — — og — i „Southern Cross" havde lagt sin jernklædte bov mod Syd. — — — — — —

Den 21de dette. blev Lauritz
Larsen taget ind paa „Sandheds
Kros“ — det sidste togt paa,
at civilisationen med sine
love og krav laa bag os. —

Saa kom Julen.
Brevene vi fik i Hobarth
kjendtegnede blev taget frem jul-
aften og læst op og op igjen,
mens Taarerne sögte nedover
til „Kanelet med de tusen Kjen-
— der hvor det lyste fra hver
en hytte — hvor klokkerne
tonet i stille kveld sin klem-
tende klang over byens hund-
reder „ snedækte tage, — —
steg ud over hvite marker —
og tabte sig inde i skogen
under snebladte graners hang.
— — — — — —
Her sidder de i julekvelden

paa sine kister, mand efter
mand, tause og taalmodige;
— det kunde vel lidt nu og
da i breve, som blir vendt,
mens der glider som et
lunt smil over læsernes
ansigt, — og nogle lange drag
paa piben følger med en
rögsky tyk og hvid; — — det
er lyse minder, som brevet
kalder frem; — — — —

En anden kunne sidde saa
stille — mens brevet liggende
i sjödet og hans smalte
lidt af og til paa en slukket
pibe, — mens langtunde eller
triste tanker prægede sig
tydeligt i de stirrende öine;
— — — —

Saa kom todden, og
mod den passiar og dröftel-
ser i det hus vidt og bredt
over, hvor enhver havde til-
bragt foreskjellige forgaaende

30

"Jüler" i og efterhvert som stemningen
loddy og pibe bragte humøret
steg op, fulgte der mad over
kvelden skåle efter skåle spækket
med sjörnandens brede
humor, saa lugarne fyldtes
af rungende latter og lystige
viser. ---- men naar fyldin
tog slut og skrönerne mindre
krabbet enhver i sin köje, -
og til længst paa nat kunne
dit endnu se, lysene brande
bagom köjernes smaa gardiner
o. ---- Seisten sjalis taubur
var atter paa reise mod
landet der nord. ---

2den juledag var der stor
fest ombord; oplæsning og
sang; -- nogle "glasser" ogsaa
og diverse "piker". -
Allemand var naturligvis
"agtenid", og salonen var
"pent dekoreret med flagge
3i.

Theatre Royal

S.S. "Southern Cross" Dec: 26th 1898.

Grand X'mas Entertainment

Boxing Night! Boxing Night! Boxing night!

Marvellous Varieties! Superb artistes!

Comic Songs!
Sentimental Songs!
Recitations!
Hypnotism!
The Quadrille! The Quadrille! (first appearance)
Instructive Demonstration by Dr Rowland M.D.

"—— Programme ——"

I

Polymorphian Selection		Rule Britannia
Recitation	Terje Vigen	Mr C.E. Borch-greenick
Song	Gounod's Serenade	L. Bernacchi
Recitation	Rowdy Dowdy Boys	Mr Colvock
Song.	Prinsen Kommer	Capt Jensen
Demonstration	Gay Tom Tit	H. Evans.
	And to the Drowning	Doctor & Forgner

Lyall

Quartet Been, Klementsen, Brynildsen, Dyrvaar.

15 minutes interval

during which the Polyphon will perform

II

Speech by the Burgomaster

Song Anton Forgner

Recitation From Tolstoi 5te Klovstad

Song Reading Old Brigade W. Cobbe & R. Hansen

Skyaerfolandstragedie

Song Climbing up de Golden Stair N. Evans

Recitation Af per Gynt. Kolbein Ellefsen

Song Polar Tipis L. Bernaccchi

Quartet, Been, Klementsen, Brynildsen, Dyrvaar.

Astounding Mysterious Demonstration of thought reading

N. B. The audience is earnestly requested to join in all the ~~Choruses~~ & to remain perfectly quiet during the mesmeric demonstration.

"God Save the Queen"

Doors open at 7 pm. Commence at 8-30 sharp

Children in arms not admitted! Prices as usual

N B B The audience are requested to pocket their orange peel not to throw it at the performers.

a grand and original programme

De følgende dage gik vi i spænding og ventet at møde den første is, og den 30 dec. fik vi den første hilsen fra sydøen. — — —

Graakold og dösen decemberdag; — lidt diskregn iblandt, — og langge, tunge tordönninger. —

"Southern Cross" seg kun langsomt forover, og bevidst og haret sig roligt og dorsk paa de lange sjöer. — —

Stemningen ombord var lidt mat. — alle saa gik de og stirrede og skottet mod syd efter isen; — — det var som det laa over os alle at vi maatte faa se den idag; — vi var trætte af at vente, længtes efter at faa prøve vore vilje og evner mod Antarctikas sterke pauser. — —

Omtrent kl. 4 — de fleste var nede til kaffe — kom det endelig, - raabet - langt og forløsende: „Isen"!

Alle op!

Forud, om bagbord, vi „øiet langt borte, — vrig= gende, - dækkende - et lidet hvitrende frug — Skum eller is".

Nærmere og nærmere, — — Aa jo, det var is. — blaagrøn og kold — bud fra det frosne sydøen.

Hurra paa hurra fulgte den, som vi gled den forbi.

Og der kom flere, — store og bitte smaa, — alle saa kolde og grønne, - vrigende let paa sortladne hav. — —

3 time efter var pakisen om os tat og stork.

„Southern Cross" lagde baugen imod og rammet sig frem

skykkei for skykke. — —

Den 3ie dagen vaaskoedes
de første saker.
Det var kun 3 skykker, og
de laa saa stille og late der
borte paa den hvide sne,
og lod Solen sire over sine
rynder, glindsende legemer,
kun nu og da letteende dovent
paa "fransveiven" eller basket
ledt med bagkroppen;
Fare kjendte de ikke, og saa
blev de liggende der — skykke
og dovne — og stirret paa en
med store, forundrede öine,
helt til en hörte ved dem;
da först bugtet de sig lidt,
löftet hodet, gabte og hvaset
og basket med bagkroppen
og log saa paa at krimmen
og skrakke sig og glad i
bölgegangen mod bölgegang mogle
faa tag borborov isen, mens

styrt sig med de mest for=
skjelligartede instrumenter. —
Spektakstet skulle dog vare;
én havde valgt sig en gryde
og en trastikke at rasle
paa med, — én anden en
stegepande; — én havde stuertens
klokke og en anden en suppe=
terrin, — og ehufen selv stod
med haanden paa dampe=
skrigens ledningstraad.
Den gamle, skrekkelige
"patenttaagelirem" var ogsaa
taget frem, saa man var
passelig vel rustet til at
byde 1899 velkommen. —
Paa slaget 12, da skiles=
klokken begyndte sin kimning,
blev der svirret et lidet helvede
med larmende skingrende
og klingende lyde — blandet
med skraal og alskens under=
lige nytaarskomplimenter, —
skyppet løs over "Southern Cross".

solen glitret og skinnet som
reneste sölv i dit glindsende,
graasorte skiød, blev saa
liggende igjen og lod horedut
sjuke ned paa sneen med
et pust saa tungt som et sük,
mens öinene stirret slöve og
mude — indtil skuddet
faldt, da gav det et lidet
sat i dit tunge kroppen, og blodet
randt rödt og varmt ned i
sneen. ——

Udover aftenen din 31 talmet
pakken saa stærkt at „Southern
Cross" var nödt af stænd til
at arbeide sig frem og
maatte bli liggende stille-
hele nytaarsnatten - indtil klunt
mulmet de svare isflag. —

Om natten var der
stor halöi ombord. Enhver
forberedte sig paa sin maade
at tage imod det nye aar
og havde i dun henseende nu

Varst af alt var dog dampskibets vedholdende tuden, den gamle taagelurs hæse vræl, og — de 75 hundes raserede hyl. —

I næsten 10 minutter holdt leveret paa — men da larmen og spektaklet lagde sig, og de i den tyste nytaarsnat isø[illegible]mes öde stilhed — saa jeg drev indover skib og folk, var det som vi stirdset os lyttet, og der gyste igjennem os slig eksom forlad ed. — — —

Vi lyttet og lyttet og stirret saa langs [illegible] ver den hvide flade; — — vi trængte ligesom at vide, at vi ikke var alene herude; — at der ellers bortigjennem fandtes andre levende mennesker, som havde hört os og sendte os svar igjen; — — — — — men sneen

breidde sig rundtomkring — forunderlig hvidt og tomt — saa langt, som øyet naaet. — — — Kun en sal — langt derborte — havde löftet paa hovedet, da larmen begynde, og dasket lidt med sine sveiver; — nu laa den ligge stille igjen, — den kunne bare ikke forstaa, hvad alt dette liven skulle være til. — For den var nytaarsnat som enhver anden nat; den havde levet i aarevis — og dens fadre för den — men aldrig set hverken is eller stjerner, himmel eller hav forandre sit udseende eller vaagne af sin fred for en nytaarsnat; — den pustet tungt og döset ind igjen — slig som den havde gjort alle sine lyse nytaarsnatter. — — —

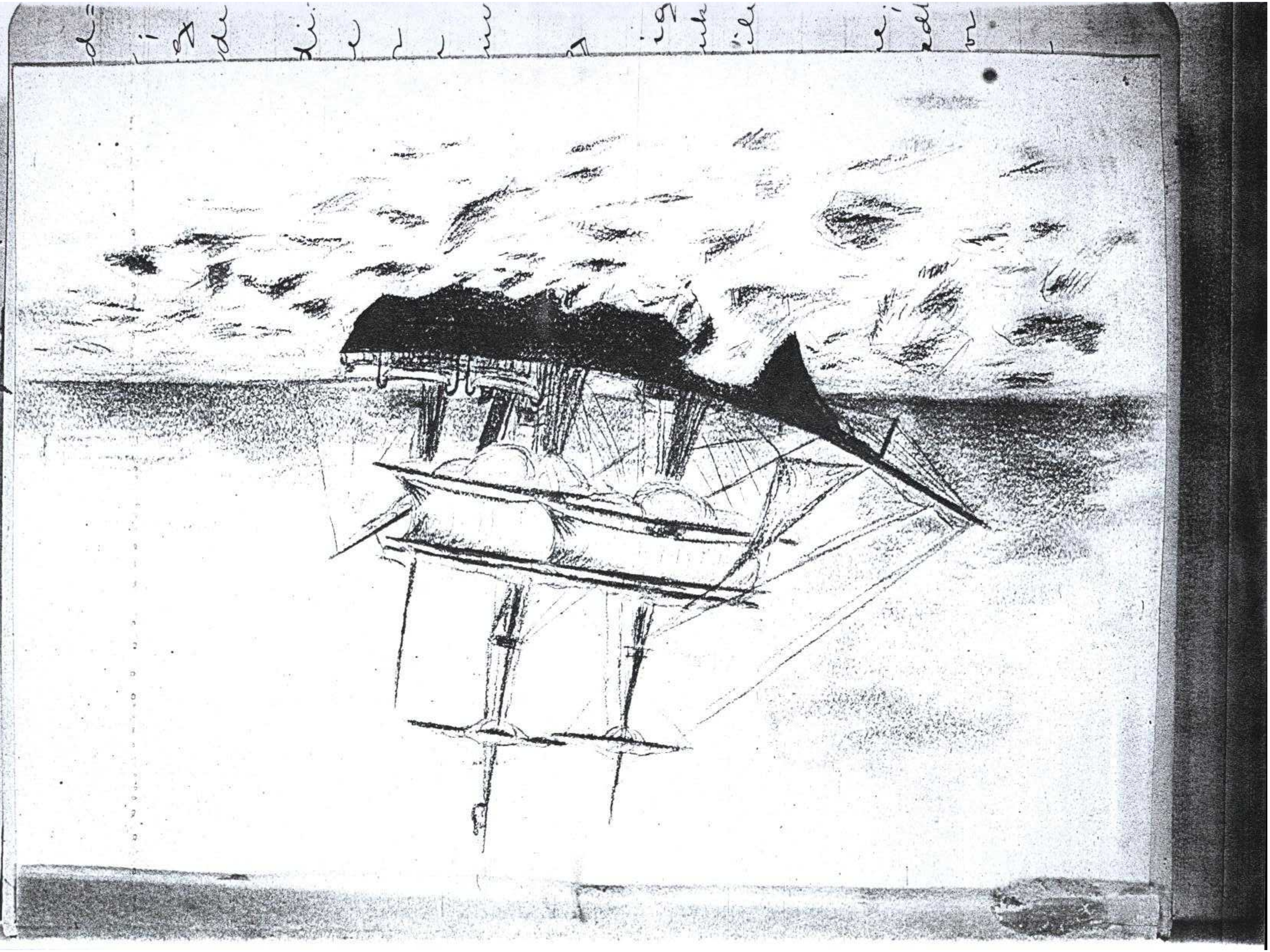

Det gjør et underligt ind-
tryk stig farden i pakisen,
saa langt en kan se - isflag
ved isflag; umaadelige hvide
fladers, — hist og her brudt
af noget opskrunet is; og indi-
mellem dukkede smaa, svarte
revner aabent vand, der ser
saa frygtelig koldt ud, som
det slikker sig apad isflagens
grönblaa kanter. —

Det syntes mangen
kaabelöst at komme frem;
men „Southern Cross" smøg sig,
som var den et levende tank-
ende væsen, imellem de mile-
vide flag; — brast sig frem
gjennem revner saa smaa,
at isen skrabet langs siderne, —
eller bøiet lagde sin jernklædte
bov imod og rammet for
fuld fart ind i isen, saa
hvinede flag miste sig höit
om stavnen, for straks at

synke med igjen, mens vi hörte dem glide skrubbende og skurrende langs siden og bund.

Det afte blev dog isen for sterk, og "Southern Cross" maatte lægge sig tilro nedenfor de veldige flag, der laa og skrubbet og skrabbet, som ville de knuse hverde! —

Disse 43 dage, som vi tilbragte i pakken — nemlig fra 30 decbr. 98 til 10 febr. 99 — hörer til de mest interessante, jeg nogen gang har tilbragt. I slutningen begyndte de vistnok at blive lidt ensformige og trættende, men kun enkelte timer — som for eksempel de prægtige, farverige Solnedgange — lidt slig fængslende nuagt, at selv nattens dæmon endnu er

istand til at bøde paa hvad
og begivenheder, der ikke
altid var saa behagelige.

Den 12te januar fik vi
for første gang „Ballung øerne"
i sigte. –

vaage straaler og gnister
i den hvide sne og den kolde
is; — og maanen bar i natten
lagt drømmende skjær over
al denne döde, frossne fred.

/2.

istand til at bøde paa hvad
og begivenheder, der ikke
altid var saa behagelige. -!

Den 12te januar fik vi
for første gang „Ballung-æren"
i sigte. -

Jeg er nu af stand
til at beskrive det indtryk
syret af öer og land dennedt
i isen altid vakte. -

Være det, at der har dæ
taagt slig - disse öer - aar =
usynlige igjennem, dækket
af evig sne og is, — öde og
kolde — slig, som de ligger
idag. -

Alt har skiftet med
dag i sommer med vinter. -
— Solen har i lange, lyse
dage straalet og glitret
i den hvide sne og den kolde
is; — og maaned har i nattens
lange drømmende skjær over
al denne döde, frossne fred; -

aar ind og aar ind, — sekler
igjennem. — Uforanderlig! —
— aldrig har mennesker
hört dens döde navn; —
aldrig har smerte eller sorg
glade eller haab aandet fra
disse strande. — aldrig
har had eller elskov ligget
og lidt i denne öde, frosne
verden; — — — kun enkelte fugle
har paa sterke vinger gledet
henover deres isbraer og
snedriver, — og salen har
döset ifred omkring dens
strande — sekler igjennem.
— — Har du seet dette
engang; har du engang
aandet i denne klare stil=
hed; — — — Har du seet solen
bryde sin glans og magt
mod denne aarhundreders is
og sne; — — — Har du seet
maaneskyet skjelve derover
i stille, skjære natter — — —

— du glemmer dit aldrig!
Naar du senere i livet
farder i dine travle verden,
eller gjennem ringlende gader,
eller svømmer under musik
og blomsterdrift i balsalens
kvitrende lys, — — — de kom-
mer saa pludselig for dig.
— De maaner sig ind i din
inderste sjæl, og du ser
dem ligge for dig igjen,
— — føler deres døde evige fred
— — — Og du svøber sin stivnede
skjönhed og ro over dit
langtrende sind. — De tvinger
dig underlige, stivnende
kræfter ind over dig — dine
uendelige, ubegribelige —
at som du har ligget slig
öde og (forsvunde) frossne,
uomskiftelige under aarti-
ders skiftende gang, slig
skal du ligge andre aar-
tusener frem — öde og

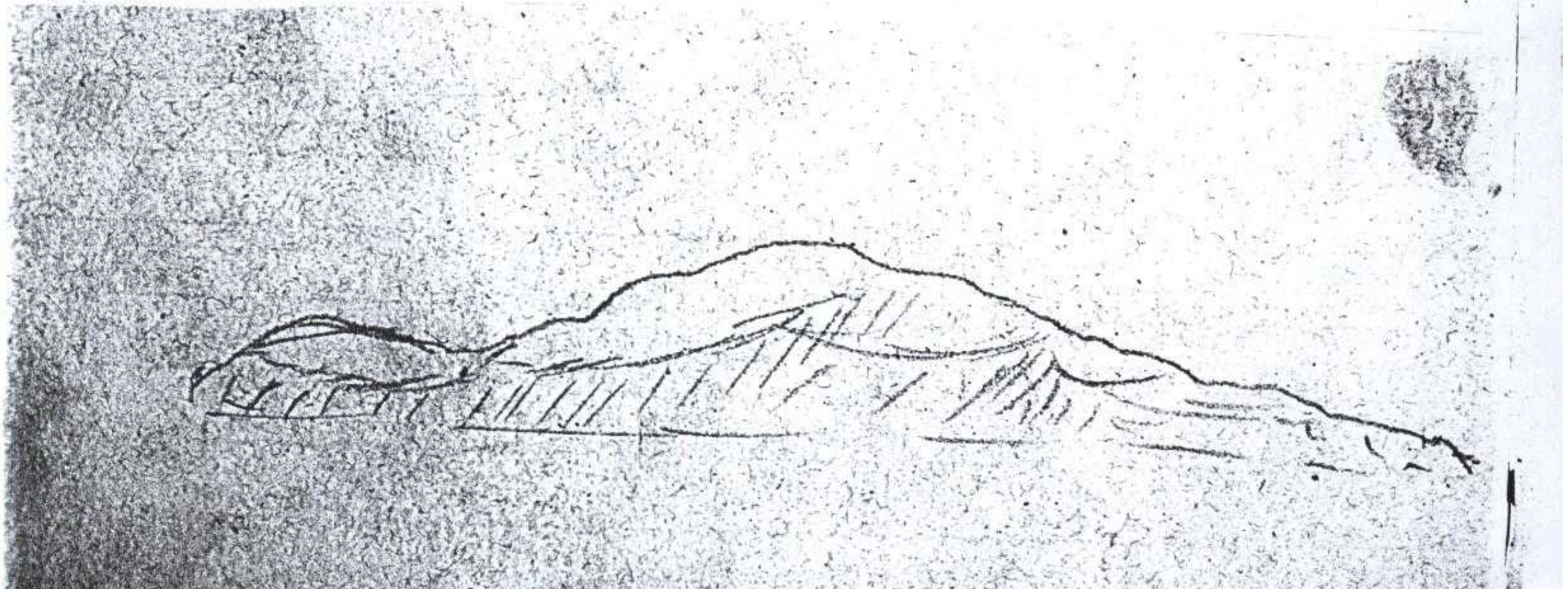

stille, — mens millioner af
tænkende, skiftende mennesker
födes og dör — tænke at hylde
af dens lammende fordom, —
tænke at et sukk fra dit store,
tidende verdens maaer til
disse landes fred. — — —

Slig, som du saa dem —
slig de ligge, uforanderlige —
evighed paa evighed igjennem
— — — neier du forlangst har
tilbedt dine öine i dödens
favn. — — —

Den 28 Januar fik vi „Smiths Island" isigte — en af Ballëy øerne — og laa saa og bakset i nærheden af dem et par dage; i nat var den 30te drevet af mod S.V. og fik „Francis Island" isigte.

Vi kom aldrig ilan-d paa disse øer, da pakken var for svær.

Man begyndte dog nu at indse, at en videre fremtrængen mod syd paa dette kaut vilde sandsynligvis overstige skibets kræfter, eller idet mindste trække tiden ud, saa en landgang paa „Cape Adare" kunne ske i umiddelbar nærhed for det aar; eller vi kunne ogsaa blive indelukket, hvor vi laa, og nødes til en overvintring inde i isen. — Der blev derfor tagt beslutning om at komme

ned af isen igjen mod n.o..
Dette var den 5te februar.

Kursen mod n.o. fulgtes nu
paa vidt muligt de følgende
dage; i det første gjennem
mangengang forhindrede solid
pakis, men senere gjennem
afvekslende slakis og klart,
indtil vi den 10de — ved mid-
natstider — endelig igjen
havde pakken bag os.

Kursen holdtes nu østlig
langs iskanten og senen
sydlig. — — —

Skisport dyrket vi tem-
melig ofte, naar vi laa i
pakken, især naar vi laa
i nærheden af større isfjelde,
der ofte bød paa fine ski-
bakker. Det var særlig et
af disse, — et nakkent i 3
höie, spidse taarn spaltet
istjelde, — som rundt i sine

47.

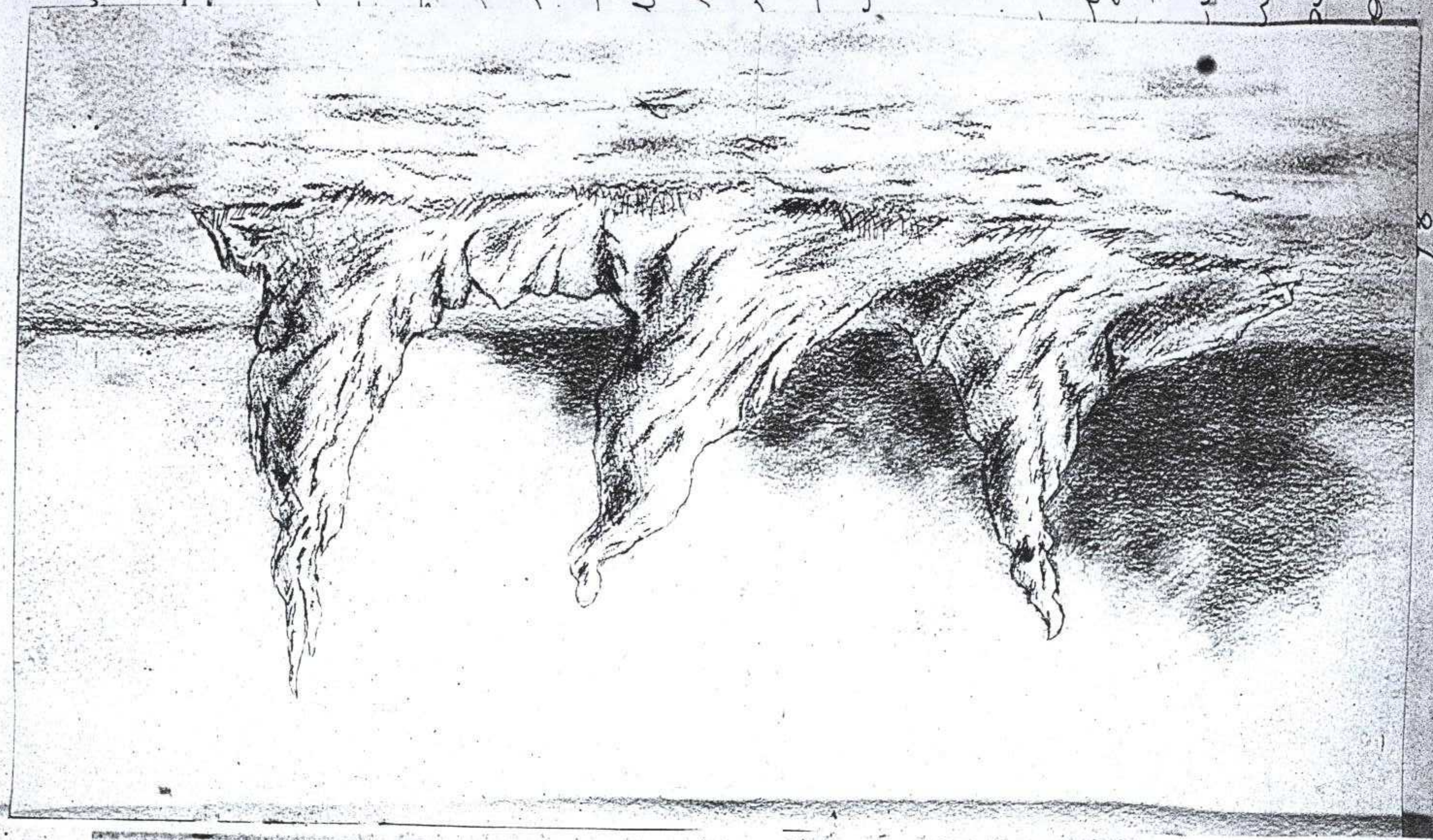

fordiybninger eiet vakre, sme=
dakte skraaninger paa nærsm
~~fe engelsk mist i haugde~~.

Paa himdrin af en af disse
dale var der en lidrn – rind
et par tommer lykr is + dakket k
– forskvandsisindsjö, saa spil=
ende blank og glat.

Det var vakkert en aften=
stund at iagttage solned=
gangen fra denne lille frosne
sjöes bredder. De rige, ūde=
skrivelige farver lysdende og
spillende i de höie isvægge
ankring, den kastet reflekser
som fra millioner af smaa
prismer.

Den lukagende farve=
rigdom, en solnedgang i
disse döde egne eier,
virker (ved) saa meget mer
forfriskende og fangende,
som öiet i de lange dage
og natter blir saa anstrengt

af det hvite. —

I nærheden af dette isfjeld var det ogsaa, at vor ældste skadehund, gamle „Grandfather", gik sig bort en nat og kom aldrig igjen. —

En dag var jeg nær ogsaa gaaet tilbunds paa dette forsøg. Det var vist aftenen efter endt dagsarbeide, jeg var gaaet ned paa isen for at tegne lidt af Hansson, der var under paa jagt efter nogle hvide pelsdyr, som han havde seet flakse over en lidens klare i nærheden, — og slog mig i følge med ham.

Isen ik skykke omkring klaren var kun løs sørpe ovenpaa — saa'n et par fod omtrent — og med fast is under. Hansson skjød en af pelsdyrene,

og jeg, som var nærmest ved
lov ud i ~~klasse~~ sörpen for
at tage den for den drev ud i
nordisk sundhedens skyrke,
og sig et godt stykke nedi
min kaabe som saa, at var
jeg først blit vaad saa tas
længst som inasten til livet,
gjorde det ikke stort om det
kom höiere op; vasset endnu
nogle skridt i den iskolde
sörpe, knaklet fuglen og —
gik med det samme tvært
igjennem baade sörpe og
sundvandsis, og var det kun
med nöd og nappe, jeg fik
fuglen havde jeg og tegnebogen
min ogsaa skjört sörgelig
gjennemblödt.

Naturligvis fik jeg „skoser"
i lange baner da jeg kom
ombord igjen; men jeg slog

mig tilvo med tanken paa, at „idag min tur, imorgen in andens", for slige smaa tilfeld hörte til dagens orden, og blev regnet blandt de faa komiske forvöielser tilvarelsen böd paa. Saa var Hr. Evans stadig i vind; han kunne endnu aldrig salte ben paa isen uden at [illegible] „vandtemperaturen." —

De antarctiske egnes indbyggere, de komiske pingviner, gav os ogsaa adskillige adspredelser.

Vi havde mange af dem i fangen, saavel de store elegante „Keiserpingviner", som de gaaske smaa „Cape Adoers pingviner". At se disse fugle komme rundende og vralende borover isflagene mod skuden, kvaksende og skrigende, og med

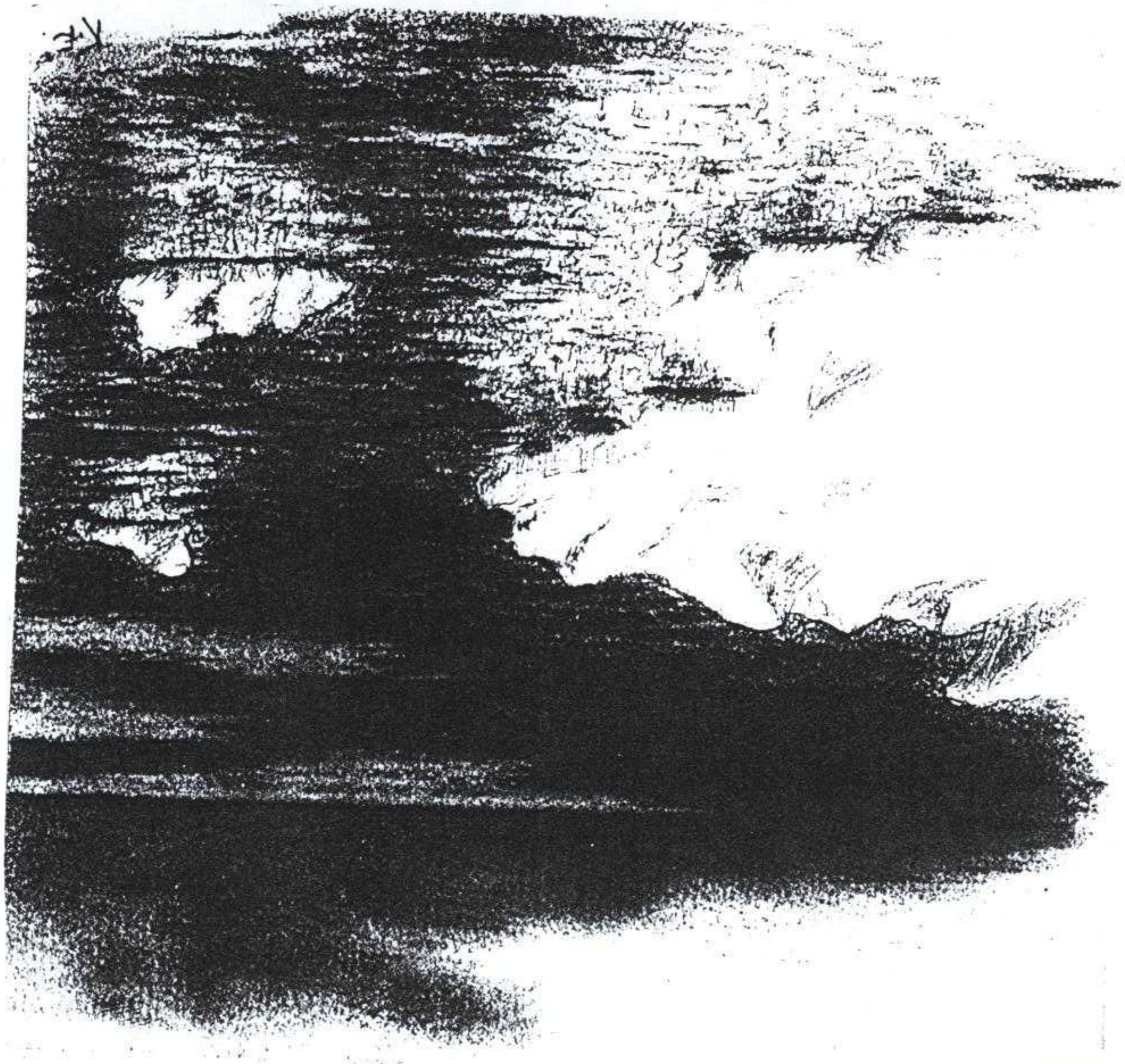

de stive vingestøtter spikrede ret ud til siderne, - er til alle sine fordærvet fordærvet over.

Naar de saa var kommne til skudsiden blir de staaende og sveve lutandelig med de korte, stive vinger, gjo. vaa as maabrudde av forundrede, nysgjerrige hodet vaa hverandre og gav et forskrekkelig krak fra sig og malket saa bort igjen med. it staaende id= lyk af skrekkelse. —

Dei 11 februar var for sera nidt rekordvarm, som vi vaa dim dag saag dei passerte flere isbjørnar vaa in dag ind tidligere.

Vi var jo i aalesut vande gauske klar af alle polakis, men hardt til gjenngjald store, magtige isfjeld sirkulerte om= kring os heli dagen.

Der var hundreder paa hunde=
rader i hiften var rent hvit=
blank af dens glitrende re=
flekser, og kulde stod lang=
vis omkring dem.

Dagen efter havde vi
snestorm; det var uhyggeligt
gang paa gang at finde
sig omringet ligge indpaa en
af disse isklodser,
som de pludselig kom dukk=
ende frem fra snebyerne,
med sjösprøiten vaskende
höit om de glatte sider. —

Den 14 de= var vi atter
nede i dalen, der dog her
paa denne kant viste sig
at være kun smal og ikke
saa forvirret solid, saa vi
allerede ved paa middagstid
den 15 de= havde slaaet os
igjennem og atter befandt
os i aabent vande.

"Southern Cross" havde dog om
aftenen den 14de — paa en gansk
kort strækning — en af sine
varke törner.

Skibet rammede sig ind i
isen gang paa gang med
fuld fart, uden at avancere
mere end nogle faa fod.
Vi maatte holde os fast; staa
frit paa dækket, naar skibet
rammede stenene i iskanten
var ombrent umuligt.

Gjennem kom vi dog, og
den 15de, kl. 9 om aftenen,
fik vi endelig det förste
glimt af "Victoria Land". —

Den 16de laa vi atter paa-
for svigtende stormpust — i en
forvoxende snestorm, der
dog gav sig ud paa natten,
og — den 17de februar — kl. 10
om formiddagen kastede vi
anker i "Robertson Bay".

Landsætningen af hüse, proviant og hünde böd paa adskillige vanskeligheder og farer. Ankerklüsen var üadkümdelig slet, og "Southern Cross" mistede 2 ankre, var gjentagende gang i drift og hügget ecgang i storm voldsomt paa gründ, det var vatten til dun 2 y de februar.

Dun nat var yasselig ühygselig. — Forholdsvis nörkt, og bidende koldt og en snedrift fra fjeldet, dur-saa at sige-nüret ens öine til; sten haglet üafladelig nedover dækket, og 2 dun-skygnvand kavde saa nar faaet en paa en navs störrelse i hovedet.

"Southern Cross" kavde dögt la nedünder fjeldet og laa og ped for skydvords ankre

og in kabel fastgjort til en lidin apstikkende fjeldknaus; dennem gik maskinen for med fuld fart hele tiden.

Alligevel skar det skygt ved, og der var endog saa smaat saah om at kappe braad-stangerne; da rög imidler-tid kabelen, og ankeret blev i en fart havet op, og „Southern Cross" arbeidet sig skjönt kun med yderste an-strengelser, ud af bugten — tilhavs. — —

à mörke og smidigkeit

Den 23 februar böd paa en ligneude storm, og vi dampet dennegang op i den inderste vik af „Roberts-on Bay", hvor vi fandt noksaa godt le for stormen — fortöiet til kaulen af en isbra.

Udover aftenen stilnede stormen af, og ved 11 tiden kastedes los igjen, og vi stod

atter ud lingtu til landings
pladsen.

Jeg blev dog nat vakket
fvt at tage nordom kl. 1 om=
trent og var tilvors hele turn
nedover... Doktoren havde for
resig kavt nordom, da gutter=
ne nemlig skulle sove, after=
som der vutet dem en haard
dag med landingsarbeidet.

Det var en storartet nat;
stille, frisk og klar om
med kold, og udover morgen=
kvisten drysset solen spillende
glitter og glans over fjelde
og braer.

De følgende dage var
vakre og (friske) stille, saa
landsætningen gik forbaus=
ende rask trods alle vanske=
ligheder. — —

Jeg havde faa hele ud=
turn fra Isfjorden, men
isen i disse sidste dage,

5-7.

gaaet i en sterk spænding, arbeidet haardt og følte mig adskillig ovvanstrængt; men det gjaldt jo ogsaa det maal, jeg havde sat mig at hjem-mefra. Det saa ud, som skulle jeg naa det; det saa ud, som skulle ekspedisjonen jeg blive med i landparties.

Og det var endnu usikkert; thi Borchgrevink gav kun halve löfter, og selv den nærmeste dag var endnu intet bestemt afgjort.

Saa endelig den sidste dag — kun nogle faa timer för „Southern Cross" skulle gaa — fik jeg ordre om at gaa med paa land.

Det blev et farligt mas med pakning af tör og mere slags, og jeg med mine sakker var det sidste, som blev sat ilænd. —

Tilsmørket var allerede begyndt at sige ind, da „Southern Cross" gav den sidste salut med kanoner og flag og sejlede langsomt ud af bugten - overladende os til vor ukendte skjebne.

— — —

Endnu længe efter at mørket havde lukket sig helt om det bortdragende skib, lyttet vi i den stille nat til de fjernere og fjernere, dæmpede tud fra „Southern Cross" — det sidste farvel. — — —

Allerede sammen nat sejlede vi ind og fyldte det- vis „Robertson Bay" og — vi var nødestrængt fra enhver forbindelse med civilisationen. —

"Southern Cross" havde
allerede forladt os, og vi
var allerede ombord til os selv
og vor egen afsondrede verden
— ~ —

Efter "Robertson Bay"
skjærer ind i sydlig retning
indskjæres den mod øst. af
Cape Adare, der löber som
en bøi og forholdsvis smal
bugt ind i nordlig ret=
ning og med stærke fald
sønderl ind mod Robertson
Bay som mod havet i øst.
Tangen er omtrent ved
det nordligste højest (om=
kring en 4000 fod), men
falder forholdsvis jevnt
især mod nord mod nordlig
i den nordligste ryg kan
løfter sig — hvem fod
over havet.

I nærheden af selve
Gi

Kappet löber mod vest ind i bugten ev lav sandstrand ellev lidun halvö i forev af ev birkeskov. Den skyldes sin tilvarelse til en morene.

Denne have halvö eller "odde" som vi i almindelighed benavnte den, löfter sig paa det höieste anlagelig ikke mer end en 8 m. over havfladen og stöder med sin östlige side ind til fjeldet, der her er paa det laveste og kan istedetfor sin skrå side paa enkelte steder forholdsvis modvake skraaninger ned mod odden.

Helt oppe ved Bygdelag oddens sv dækket med granit ruller der løse sten-lag.

Grus fra fjeldet — overalt i retning fra S.O. mod N.V. — strækker sig bølgelignende høidedrag rundt om parallelt indover oddens, og i enkelte af forsænkningerne mellem disse høidedrag har sv — vasketlig af fra fjeldet i sommerens nedrindende vand — dannet sig smaa (~~dyb~~) damme, der hvidgrus det meste af aaret sv hindfrosne; den korte tid de sv isfri staar der en frygtelig raadden stank fra dem.

Fra oddens ydreste spids ind lil fjeldet sv der mellem 2 og 3 km. —

Disse sv blev reist mens "Southern Cross" endnu laa der: rede i mørke nedbrydningen

maatte vi delvis besørge efter=
paa. Det var ikke meget
noget vidtløftig bygnings=
kompleks kunne to huse-livs=
af dit eve var kostent til
kibockses rum. og det andet
for opbevaring af proviant
og ligmudi. Ridebuksrum:
med var 6 m. i firkant
indvendig og bodne lidt
mindre.

Disse blev opsat med
nogle meters mellemrum og
med kortvæggene mod
hinanden, og senere byggede
vi op et skraatag af bord,
tildug og salskind mod
indsiden — det vil sige
ind mod fjeldet — og dæk=
ket videre til hele rummet
mellem husene, saaledes
at vi fik en ganske lun,
mørklagt gang; og da dørene
paa begge huse var an=

bragt i de to mod hinanden
vendende kortsider, kunne
vi selv i styrevir gaa ligevel
ret fra det ene til det andet,
hvad der i virkningens løb kom
til at vise sig som et tilstrækkeligt gode.

Rummet under skraatagets tabet vi fuldt af proviant=kasser, og for yderligere at styrke taget byggede vi en fuldstændig mur af kulsække rundt om det paa undsiden

Blodsesrummet havde kun et vindu paa langvæggen mod vest; i dettemod intet. —

Da „Southern Cross havde forladt os, havde vi næsten den hele første maaned fuldt op at gjøre med at bringe proviant og kul op fra stranden; vi arbeidede

dis kostet adskillige an-
strængelser. Dis var jo en
mængde proviant fremdis
anskaffe 350 Pfd kød, 30 Pfd
fast pavafisk o.s.v.

Kælene og de af proviant-
kasserne, som var for tunge
at bære, blev kastet paa en
stor slæde, og saa spændte
vi os for alle 10 med „hjampe",
Mer. Evans, i spidsen og sled
og brak saa den ikkaandlø-
ige slæde over sten og
grovere i vort ansigts
sved; Slæden i sig selv
var næsten nok for 2 mand
at trække.

Heldigvis var vi begyndt
iget af i almindelig smuttet
vejr det meste af marts,
saa vi fik i forskjellige
retninger forbredt os noko-
saa lidt til overvintringen.
Undredningen af hytten

var enkel mat og frokost
ikke meget kvedbrud. Dø
ti köier blev opstillet langs
vaggene — to ommpaa hinanden
— og spisebordet laanes af
en gjennem dör fra skibet;
nogle lysekroner blev spigret op
rundt omkring for kogekar og
spisetöi og saa saalonlamp=
en fra „Southern Cross" lige
over bordet, et par skibs=
kister, musikkboxen og en
kogekyste udgjorde noget
saa nær hele möbelementet.

Brugbare stoler havde vi
faktisk ikke, för finnerne
senere udpaa spigret isam=
men nogle af gamle bord.

Jeg hüsker saa godt
den förste morgen, 2den mars,
da jeg skulle förme ud og
kogi kaffe. Det blev ikke
rigtig nogen succes.
Ommen var ikke förste

-67.

klasses; et skvakkeligt mou=
strum af 1/4 tons gjennpladder
paa 4 hjul og med kun
2 kuller i svar stigeovn og
rister rundt og i forhaut
af fyrstedet saa ovalne at
kulbiter maatte paa en
naves størrelse plumpet
igjennem.

Naa, jeg fik da endelig
gjort op fyr, fik fat i noget
is og drog paa at smelte
dette. Men saa var der en
anden ulempe; der var ud=
nu ingen kaffekjedel at
finde nogetsteds og jeg
maatte altsaa lave min
kaffe i en aluminiumlig kasse=
rol. Selvfölgelig ukjendt
som jeg var med saavel
ovn som andre ting og
allerpine med isen og dens
smeltning gjorde at det
hele tog lidt god tid —

et par timers tid omkring — siden da jeg sad midt i havde kaffen nasken fordi tönnet nu. Overhagiveinh — der riudigvis hele tiden havde lagt og vaklet sving og sving fordum — pludselig ud: skyrhet bort til orum, griber sin kasserol med kaffen i og skraaler ud: "By God! Look here, look here! this is grand he' makis coffe in a big boiler!" — Og saa vendt til mig: "Dette her er jo noget nydeligt skrip, i og saa har I e brugt over to timer for at faa det istand og saa;" hvorpaa han fór paa dören med „skriptet" og slog det ūd.

Det kogte i mig af ang- se over denne höflige be- handling, og hele dagen igjennem følte jeg mig tum- melig nysgjerrig i jeg. spurgte

dette begyndt til at blive et
rundeligt liv.

Heldigvis havde jeg mere held med mig sammen, og jeg, som jo knapt havde kogt en kjedel kaffe, drev nu paa med smørgrød og allehaande andre af vor kogekunst „mere specialiteter"

Det var altsammen mere eller mindre vellykkede eksperimenter, men gjennemgaaende klarte jeg det noksaa bra.

Onsdagen den 15de marts var næsten alt proviant bragt op fra skibet og huset sikret mod vinden ved hardtrukne, og da vejret fremdeles saa lovende ud besluttede Scott sig til med Wilson og Forgnier at foretage en tur indover fjeldet.

Det blev bestemt at starte dem 19de.

Allesammen skulle naturligvis hjelpe til med oplæsningen af den fremmede proviant leveret for 3 maaned i 3 æsker, samt sovreposer, sladdemaskiner og lignende. Det var ikke det arbeide uden dit kunstige hvalte fjæld i en klippe der paa siderne beskaad af for det meste løs sten og i midten snedrive og is.

Enhver af os havde sin nøjagtig passelig vægt, og sladdemaskinen med sin last holdt vi oppe ved hjelp af et langt almetov fra afsats til afsats.

Det var første gang jeg bistod kappet og jeg blev i fuldt dragt ført bortagnede skuer, som aabnet sig for mig, og den friske

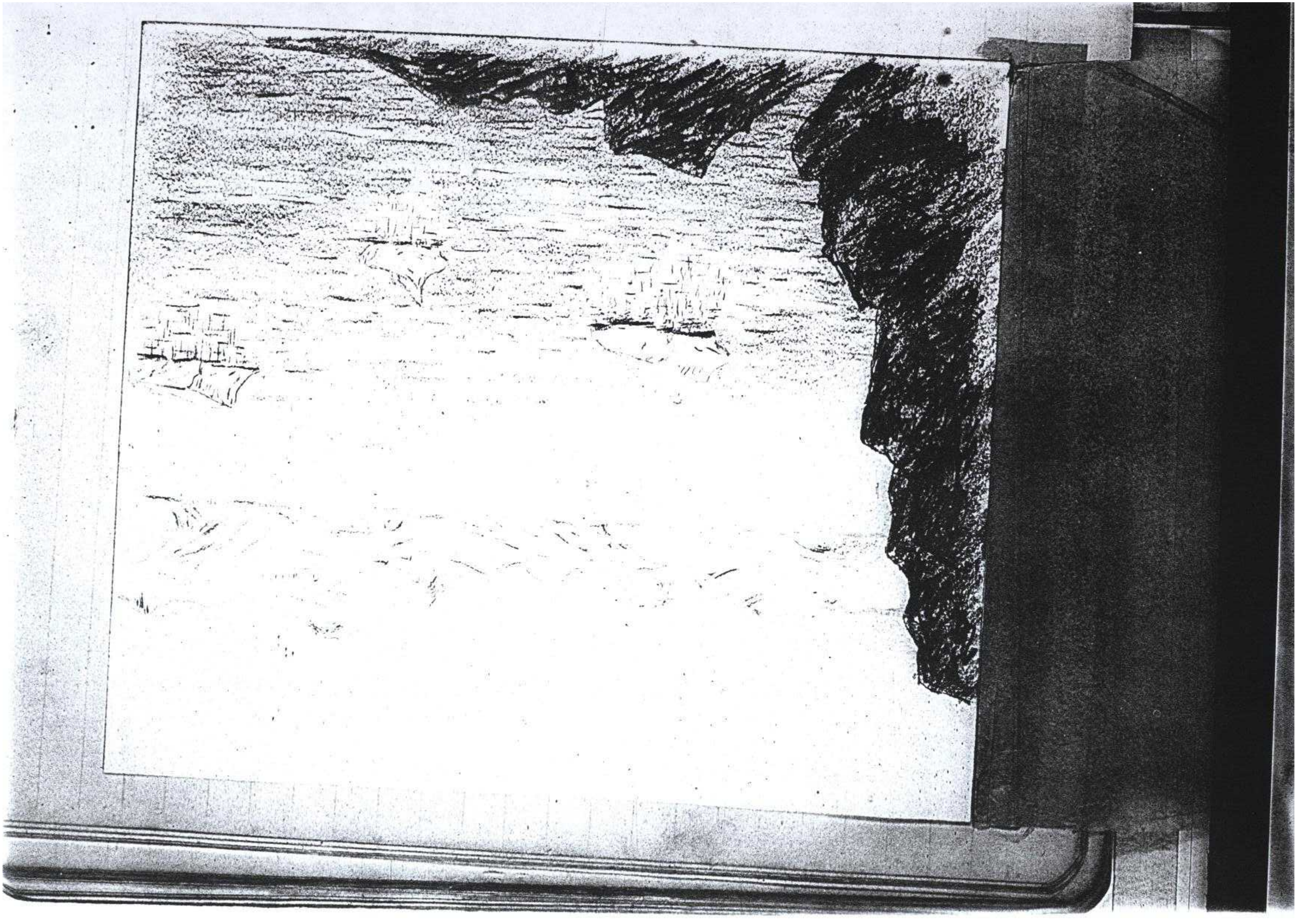

sterke luft i den solblanke dag. Hvite isfjeld laa og svømmet omkring i et hav saa speilende blankt og blaat rundt kring hist og her en skygge og krusning, naar fjeldene over paa den andre side bugten laa høie og klare og gleitet rundt isbrær og sne. — — —

Omtrent 1000 fod ovre blev telten reist paa en liden sneflate, og da alt var bragt iland til (overvintringen) blev vi overnatmning blød vi de tre farvel og kravlet rundom igjen.

Nidover aftenen begyndte det at blæse fra S.O. og nidpaa natten øgedes vinden til en hel storm rundt omkring os, saa den undog gjorde det uhyggelig noksaa at fornemme

under paa oddun saa vi var adskillig angstelige for de tre oppe paa fjeldet.

Dagen efter var den fuldelis storm og havt barometret vi midste de tre vilde have en passelig haard storm, men trøstet os med, at telet var godt og overposerne varme, saa der ingen egentlig fare var forhaanden; men saa om aftenen, efterat vi havde spist og netop skulle krabbe i vore køier, brækket det paa og ind kom de 3 hvide af sne og is. De havde fundet opholdet i telet meget behageligt, havde endelig vidste opgivet hele turen og tog istedenfor dem i sligt vejr ikke gaaende ufarlige nedstigning af fjeldet.

2 à 3 dage efter smeltes Hansson, Bernadchi. og jeg

73.

samt lugge finnene og vår
feltdut efter sladen og proviantun

Den sidste tirsdag forlod
dagen Adam den 27 March; det
begyndte at blæse temmelig og
tiltog for hver time. "Skuagullen" begyndte ogsaa
at aftage i antal.

Der havde i de dage været
tale om det tilforsvarlige i
dyrot opmuntre et lidet reserve-
kvantum fjeldut etsteds,
faldt en eller anden ulykke,
skulle ramme hytten. Vi
gik derfor igang med at
bringe op forskjelligt af
proviant, et telt og lignende.
Vi tog dut lidt efter hvert,
og da vejen ikke var saa
lang, havde vi allerede vel
dub dyrot fording langfredag
den 31 marts.

74

Sakisun. var vaa dum tid begyndt at sige ind i brugen mere regelmassig, blev liggende længer og var mere tat og solid ind i de første dage efterat "Sönderhus Kross" havde forladt os; saa vi kunne vente nemligvis med det første at have brugten liggende farbar for sladen.

Den 1ste april gik vi ag spekulerte hver for as vaa at faar fjort nogle smaa-spik, ag vi var alle ligge fra morgnen af tidt forsigtiges ag mishroiske: Udpaa for-middagen kommer skipper Hansen ind og roper til skipper oven paa dun anden side er i nab "nødhavn". Der havde nogle dage i forvejen været en hidsig diskussion mellem de to

an mulighedun for et vilkaarsk uddrud i markedet af Cape Adare; og Hansson aner intet mareri og löber ud og sender straks efter Ole ved medi bud efter en kikkert. Doktoren sender ud til kan at gevarskylster sigende, at vanligens det vil vare tilstrækkeligt. Da Hansson kom ind sea kan mest ud til at ville snöre os om öremedmed gevar= hylstert allesammen. —

Om aftenen var doktoren i likön til kaffen og sigaren i anledning sin 31 födselsdag alle bliver behagelig over= raskat, gratulerer doktoren og chefen holder en kort tale og uddeninger kans skaal

Doktoren synes at vare meget fornöiet, smiler og takker; men — siger kon til=

slut — jeg håaber Dere selv=
sammen vil undskylde, at jeg
kan narret Dere april lidt;
det er nemlig først imorgen
at jeg fejrer min 31te fødsels=
dag. — almindelig jubel, der
hörtes ingen kunne over at
vare narret april paa en
saa lykkelig maade.

Om aftenen den 5te april
havde jeg en dejlig lidun
spadseretur ømidt addun.
Det var vakkert nede ved
Strandun. — —

Sneen facdt saa stille og
fint, og havet drog sig
brusende i længe drag indom
(Strandsen) breddun — helt til det
skyllet op om dun. Sten jeg
sad paa, — gled saa tilbag
i ojun; nuens isflag som graa=
hvide skygger i dun dunkle
kveld seg langsomt langs

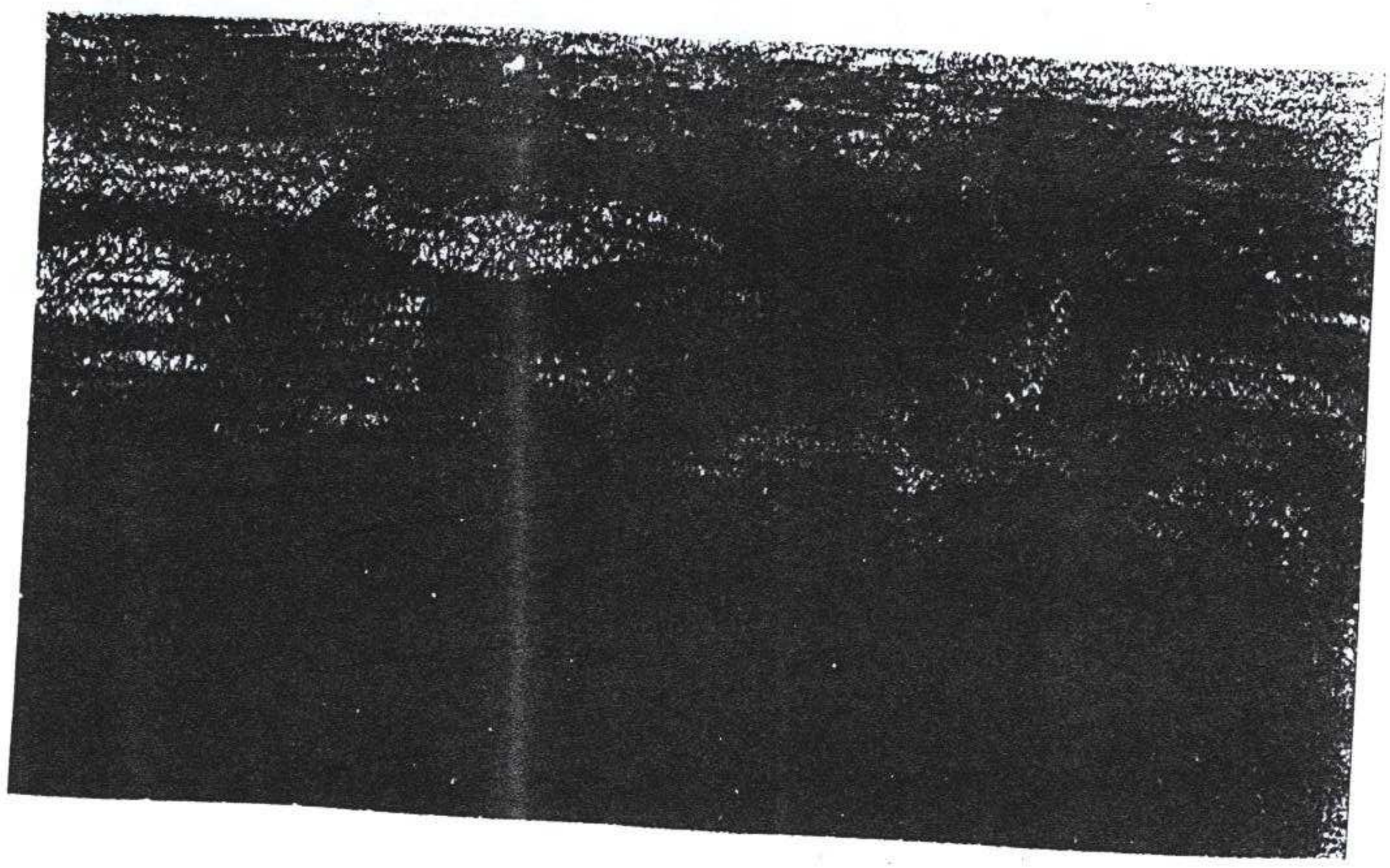

strandun — og havets sorte
hukket sig om dem med
morilds lyste glimt. — — —
Ingen lyd nådde havets
minder, der tonet sin langsel
i mit sind. —

Jeg sad der paa alene
paa usigelig forladt —
huserer af mulde fra hjem
og kjære — — —

Jeg strakte mine hænder
ud i det husmørke rummet
— strakte dine ud, mens der
skreg i mit bryst en trang
til at føle andre varme
hænder trykke sig ind i
mine — — kjendte sligtvel
ved at føle kun den kolde
sne lagge sig paa dem. — —
— Jeg stirret ud i dit öds=
lige mörke — stirret og stirret
— — lyttet til det dragende,
sukkende hav, — følgte de
drivende isflag til de seg

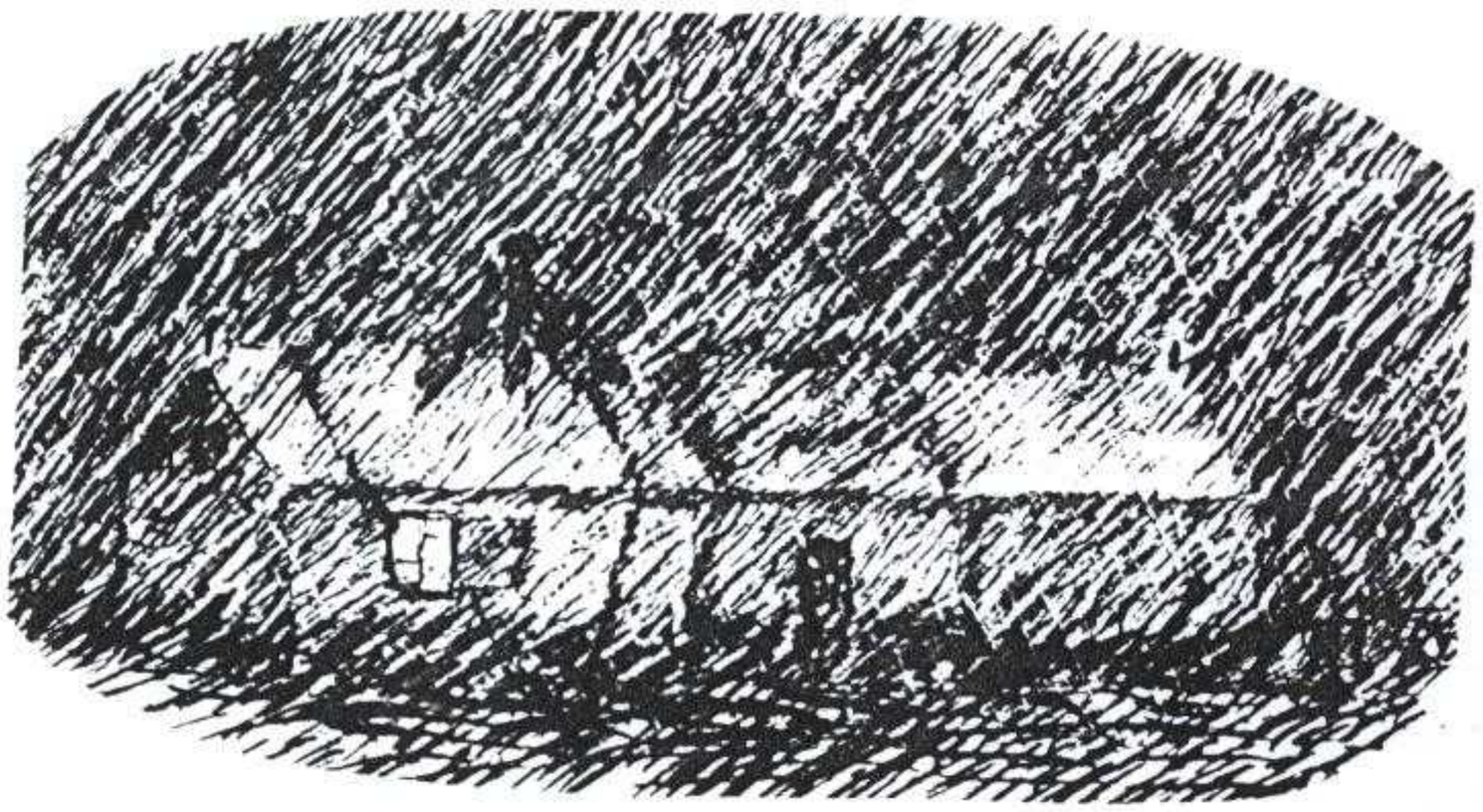

vaks - ind i mørkhyttens og mørket; — — mens morildens brandte stilt og koldt mod i det sorte dyb. — — —

Saa rystet jeg sneefnug= gene af mig og gik stille med sindet saart af hjemve tilbage til hytten; den laa der saa fredelig med en strøm af lys ~~rod~~ gjennem vinduet ind mellem den faldende, hvite sne — rent hjemligt et billed. — —

Nat til den 7de april rög det op en storm fra S.V. med frygtelig snedrift fra fjeldet. Det var saa koseligt at ligge inde i sine køie lunt og varmt, mens snaa stein haglet mod lyttens kolde og vaagge; jeg tik fandt frem gamle breve hjemme= fra og laa saa og möd

forskjellen mellem den lille hytte inde og det vidunderlige i marken og natten udenfor. — Af og til skar sig en gibelig tuden gjennem stormen fra en eller anden strækkars hund som endnu ikke havde fundet ly for uveiret.

Om morgenen var oldingen fuldt ren for sne, men i la af hytten havde den lagt sig i en vældig fane.

Udpaa dagen løiet stormen lidt; men sjöen gik svær og brödt sig ind over de smaa lavags oldinge strande= de isfjeld sene sjöspröit og skene fög farvevis op i luften og indover land.

Der mosse algen og blöd= dyr var drevet op paa strand= en. —

Om kvelden lagde storm=

sig helt; vi fik fint klart vejr og prægtfuldt sydlys.

Den 8de var vi ude forholdsvis lidt, stille og med lidt snefald. Hansson, Evans, Fouquet og jeg gik rundt om oddn strandem langs og samlet ind, hvad sjøen havde kastet paa land af forskjellige interessante ting. Der var prægtfulde alger og brede sir, dybgrønne og saftfulde ofte 2 a 3 meter lange, enkelte blöddyr, hvoraf nogle af vakre farver, og et par fiske.

Vi drabte ogsaa en sæl, der ved aabningen viste sig at indeholde adskillige kvindelige uheskadigede fisk af en hvidagtig farve, meget lig almindelig hvilling, og nogle større af en noget mer ulikeartet form og farve. Denne sidste slags havde vi ogsaa tid-

ligge knæfft vaa.

Langs oddens sydlige strand vor der drevet vaa grund flere smaa isfjeld, og som de havde ligget der i den svare storm og sjögang, havde frossne sjösprøit gjit dem de mest glimrende og fantastiske former. Der var forunderlige söiler, huler og tunneller vakre, grönagtige og rød ütallige iskapper hangende med longs vægge og tagi i mens hvite flor, der faldt saa stilt og let, synes dü ræk at kunne se isverdenens feer titte frem og stikke sig vaki i de krystalne, grönskjære huler.

Aa, for en bedaarende skjönhed polarverdenen ligger i sin is og sne!

Morgenen efter kom jeg ind

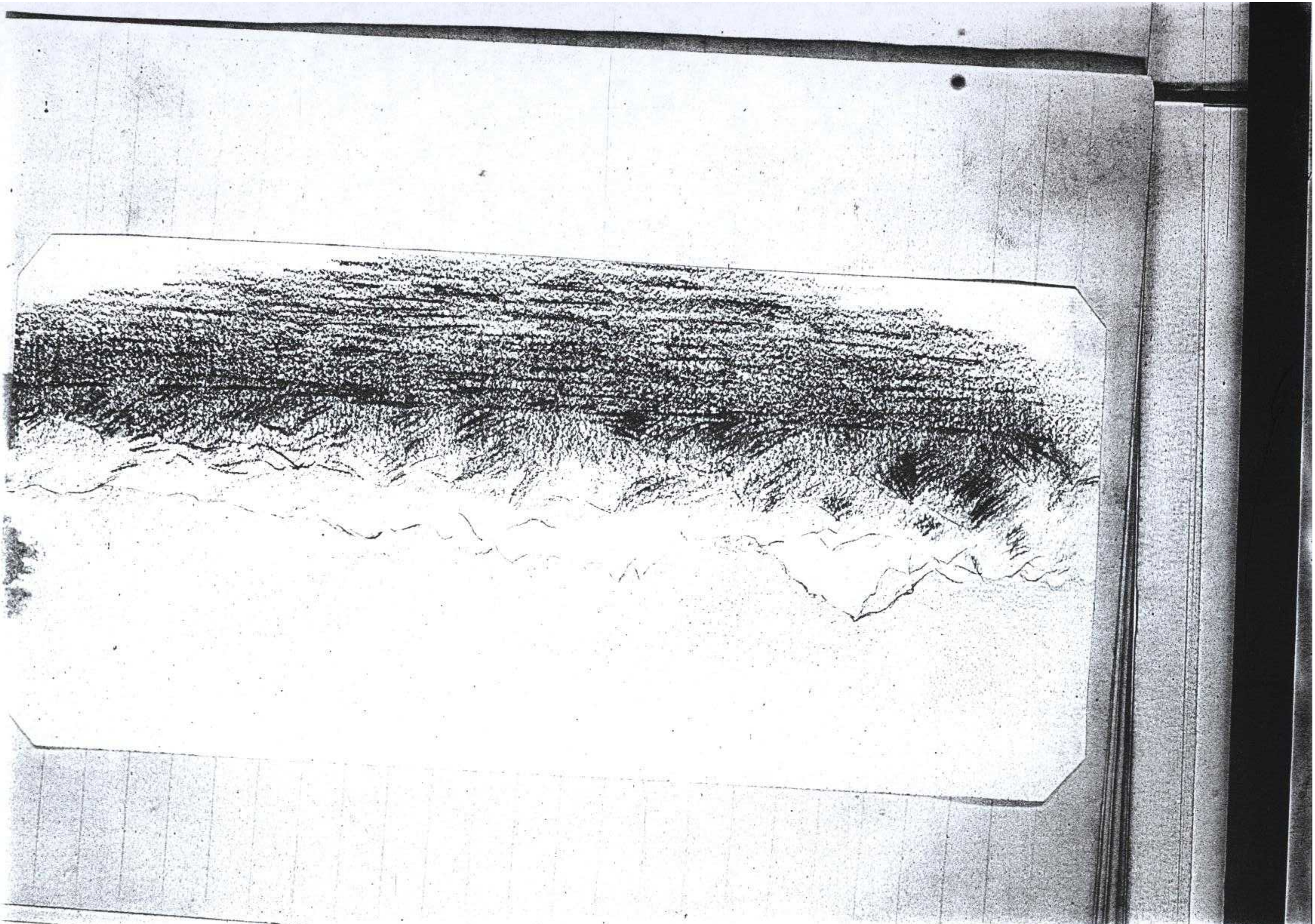

skjöldt haag flapper, der kastet
sin skyggje lang og mörk
ödover oddan og längsten
der i mellem löb var fyldt
med drivis; men de höie fjeld-
toppe over paa den anden side
begyndte at lyse og glitre
klare i et rödligt skjær
mod en dybblaa himmel,
hvor endnu et par store
stjerner skimtet svagt. De
havde liggende fjeldkjæder
löftet sig i en blaagraa tone
over fjordens lette dis.

Aldrig havde jeg fundet
solopgangen saa vakker som
den dag. Jeg maatte sætte
mig ned og följe med
öinene sollyset efterhvert som
det bredte sig længer og
længere ned over fjeldene,
indtil endelig hele den im-
ponerende „Admiralitetskjæde"
laa der saa skjærende hvit

og glitret i den friske sol
med sine isbroer og snedekte
toppe over bygdens drivende
is. —

Udover aftenen etter snefald
og lidt vind. —

Ohlsen havde oppe paa top=
pen af Lape Adam huggket
en stor granitblok som han
gjerne ville ha' undersögt,
~~og det~~ hvorfor vi den 14 april
— Ohlsen, Evans og jeg — drog
derop med minebor, slegger
og kruddt for at sprænge den.
Evans og jeg besörgede bor=
ingen som gamle, övede stem=
bryggere og havde paa et
par timers tid et hul i
stenen paa nær 8 tomme.
Ohlsen erklarte arbeidet for
nu for den dag, og vi kravlet
nedover iggjen.

Dagen efter drog vi alle
afgaarde, dennegang fulgt
af

baade af Hansson og doktoren
Chefen og doktoren gik viden
nedover fjeldet, mens vi 3 andre
skulle besörge sprangningen.
Hansson begyndte nemlig
paa os to og skjældte os ud
for kjærringer og sligt som
havde gaat bort og boret hullet
i toppen af stenen istedetfor en
af siderne. Vi skulde dog først
prøve det gamle hul, før vi boret
noget nyt, hvorfor det dersom
haardt, satte fyr paa knuten
og rendte afsted nedad, mens
Hansson sang ud et vræl
"forgrædssigt": "Lu-u-uta
bramer!" Skuddet gik af
uden skade hverken for stenen
eller os; men vi fandt at
dette var en herlig sport, og
drev paa akkurat som paa=
gjældende fyr med hjemme ved
at fyre af skud efter skud.
Vi havde til det første skud

hart knapvop til forladning...
men dan flöi saa langt
bügte sumu vingtünskidt,
dur viste sig fortraffelig, naar
dun blev godt-alket i spyt.

Hanssom blev imidlertid
kjed af sportun og tog sin
egen vei indover fjeldet, mens
Evans og jeg gik igaang
med boring af nyt hül.

Foruet dette fandtes kastet vi
lugge 10 og braendte af lug-
ge skind paa en gaang med
det resultat, at to stumen
stumen sprang saa smaa
granit blokker flöi viden
omkring. —

— Der var i disse dage
vaakkert vir med frisk,
kold luft. Drivisen i bügten
stöd sig stadig tættere
- sammen, og vi trodt dun nü
hardi bragt sig for vinteren

82

18/4 99

hvorfor det blev besteemt, at
Bernacchi, Evans, Fougner, Ole
og jeg skulle foretage en lidun
pörchür med slæde og hunde
ind gjennem bügten.
Vi startet kl. 9 am morgen
den 17de og var besteemt at
skulle vare tilbage igjen allerede
samme dag. Det blev en dilig
lidun tür; vinet var skraalende
og isen forholdsvis jævn, dog
hist og her endel opskrüet og
med smaa revner indimellem.
Vi nedförte 2 slæder med
hunde. Undervejs havde vi
det held at drive en (vaabes)
dragtig hunsdal af den alm.
sort. Forskrækket viste sig at
vare ombord en fod langt,
med svag haarvækst af mørk-
hunde farve som den
voksne sæls, og var fint
proportionelt udviklet.
Vil en morske minds vi

inde i hügten. standsedes vi
af en lvid strime aabent vand,
der strakte sig imellem i
nordvestlig retning tvert over
hügten og skyldtes sterk
ström. Evans, Bern. og Forguer
gik lidt ind under land for
at se om det var muligt
langs stranden at omgaa det
aabne vand, men det viste
sig umuligt. Jeg gik imid=
lertid ind paa nogen, der viste
sig at være enukering 3/4 tomme
lyk, maalte temperaturen og
forsögte lidt fiskning. Der
fisket nu paa nær en fod
af den almindelige ulkelig=
mende fo sort. Det var vanske=
ligt med snöret i den sterke
ström at maale dybden, men
jeg antog den at være omtrent
7 favne. Temperaturen i
luften var ~~oooo~~ ÷ 17.5 R.
Ilgemtüren gik hurtig i

hundene satte fuld speed da
'dek de skjönte det bar dem vei,
saa vi kjörte efter hūr noksaa
fort og var hjemme ombord.
kl. 6 om aftenen. —

Samme dag saaes de
sidste „skuagüll" flakse om=
kring. —

22de april startede skytten
med Bimaeski, Faugner og
Per paa en sledeexpedition
indover landet. De medbragte
proviant for 20 dage, havde
to sleder med forspand — 20
hunde — og en mindre
haandsledø samt en blaa
seilduksbaad. De startet
kl. 11 (~~og~~ —) fra „Camp Ridley"
— hyttens navn — og vi fulgte
i kikkerten deres bevægelser
en lang tid. Udover eftermid=
dagen bykket det imidlertid
til med sne og hele vindstød

indimellem, saa vi ikke længer kunne se dem. Sidste gjentagne vi hørte af dem, bifaldt de sig i nærheden af det tidligere omtalte øabne vande.

Vinden friskede nu paa aftenen, strömmen gik stærke ud af fjorden og — især begyndte at löbne. — Hvis ikke slædeexpeditionen i tide havde sögt lönd og fundet læ et=steds under fjeldet ville stil=lingen være kritisk — for ikke at sige haabløs.

Ved 9 tiden om aftenen sig=nalisérede vi fra hytten med fakler, men naturligvis uden svar, da lykken hindrer lyset fra at trænge nogen videre længer. En times tid senere var vinden gaaet over til stormende fra S.V. med frygteligt snebar ag. öget vedholdende udover natten:

Söndag morgen den 23de da jeg
lörnet ud, følte jeg modet synke
ved at finde luften helt isfri
og pakken drivet tilhavs.
Stormen var i tiforrundskut
styrke og sjöen gik hvit laugt
ofover lund. –
Vi kunne intet livstegn
merke fra de 4. Det var saa
meget pinligere, som vi var
nødt af stand til at bringe
nogensomhelst nødsætning,
men finde os i urisikoen
og vente til vejret bedaget
sig lidt.
Ved middagstiden observerede vi noget drivende midt ude i bugten. Det var en större mörk gjenstand og nogle smaa dotter efterpaa; men vi kunne umuelig afgjöre med bestemthed hvad det var slig som det laa og dukket og veiskut i de svare sjöer

og med sit islag af frossen sjösprøit; Vi fik dit dog til at vare en stadu med nogle döde hundi drivende bagefter,- ellev ogsaa dun blaa baadun og de mörke dotter — — — — ingen tvdtaelte resten af dun triste formodning; nun enhver tankte sit. —

Dit kaun jo bare vare skid= dun is agsera"; forsögte vi at trøste os med.

Stemningen var mörk, da vi om ifternuiddagen begyndte i dun sterke storm tog faa at stelle med dun eneste brugelige farkost vi eiet — en gammel gissen fangstbaad fra "Southern Cross" — for at faa dun i noo. mulunde sjödygtig stand. Vi gav dun drev og smurte dun med — Lard — noget andet passende stof hovdu vi ikke.

Men hvorfra storm eller sjö lagde sig noget og vi maatte se paa det til næste dag. –

Om aftnen afbrandte vi 3 rakketter og holdt jamlig vid= ig ifter muligt lys, men intet svar eller livstegn. –

Dagen efter havde stormen löiet til en frisk bris, og vi hastende os til at faa haadn sat vid. Vi drog derfor skuen ag is helt vid til vgulen for at salte dem vid i la af oddan, da der endnu gik svar sjö og da strandn her var mindre steil og mere fri for is. Med stor lisvar fik vi dem endelig vid; doktorn og jeg – som skulle vare tilbage ved hyt= ten – maatte for at spare de andre saa meget som muligt for at blive vaate allerede i begyndelsen af turen gaa vd

maskeri apünder armene i det
iskolde vand for at stöde baadm
fidt til ad dm kom klar af dm
varste dragsügm. Dog nü
mödte dm en ny vanskelighed.
Der var lagtidt at sige ind
en lyk issörpe — nastm et
par alm ~~kgtr~~ dybe — med gansk
anselig fart og l-orgom dm
kom selve pakkem: At ro i
dmne gröd var en ümülighed
og baadm lagyndte allmedu
hjalpelöst at drive med i sörpen
Hansson fik i sidste öieblik
kastet en line ind til mig
og det lykkedes os at faa
halet baadm ind til land
igjm. —

Tümm maatte apgives for
dmne gang; vi havde intet andet
at gjöre end forholde os passive
forelöbig og bröste til, at pakkem
snart ville fylde bügstm til =
strakkelig tat til ad dm vei

at komme de andre til und=
sætning.

Ogsaa den aften brandte vi
fakler mun forgjæves.

Endelig tirsdag eftermiddag
fik vi gjennem kikkerten se to
skikkelser krable om paa sne=
skavlen inde paa strandens et=
steds midt i bugten; en stund
efter de andre to ogsaa samt
et par hunde. Vi følte os nu
lettet, da vi formodet, at de
nok ogsaa havde faaet i det
mindste endel af proviantens
med sig paa land.

Den dag havde vi „fest"
med revolver- og rifleskyd=
ning paa „Lamp Ridley".

De 4 kom pludselig til=
bage en nat en to-tre
dage efter, de havde taget
veien over fjeldet, da vakuen
endnu ikke var at trøste.—

Den 3dje Maai modtog vi et skjeldent vinterbesög paa Cape Adair, en stor vakker kjempevinge nemlig. Ihvad: enn havde dessuarri apdaget dens ankomst for nogen af os og nushandlet den stygt. —

Rykmida snestorm igjen den 4de Maai fra morgen af; — hüttetu — det var en lei jobb jeg har dr endnu hver eneste morgen. For jeg tandte op maatte jeg gjöre en trip op paa taget for at faa stillet röghatten efter vind, da ovnen ellers ikke vilde trække. Det var sürt at könne liggende af köien og op paa taget i en blindende snestorm. Lang tid tog det nistnok ikke, men alligevel havde det dog — typhe og varme maatter tilsvodes — at jeg forfrös mine fingre og maatte

gnidse dem med sne fem minutter ibrøt, før jeg atter fik liv i dem. —

Jeg følte mig hele den dag unormalt mat og nervös og i et elendigt humör. Jeg havde sovet urroligt om natten og drömte saa rart. Jeg har aldrig taget nogen hensyn til drömme; men dennes gang satte det mig i en dyster stemning. Jeg gjennemgik i drömmen paa klart hele mit forbigangne liv, og saa ogsaa mine hjemkomst fra dennes hus. Jeg syntes, jeg fandt Dere derhjemme syvende i ydmyghed, en af Dere laa syg ogsaa, og — — — hvor var død! — — — aa! jeg har haugt slig hjemve idag og følt slig en nagende angst. —

Om aftenen drak jeg Mortensons skaal i whisky og dagen efter

9/

Olgas.

Den 6te Maai var jeg ude paa
isen og fiskel ifölge med
Ole. Der var sterk skrüning
i isen; den viste sig op imaa
isrüm — af og til paa mauds
höide — fort vatn borttiggjimem
saa vi stadig maatte skifte
plads efterson fiskeren blev
kroog knækt. —

Om aftenen spiste vi fisk
for förste gang denne — fersk
fisk! —

Senere var jeg ude ret som
det var og fiskel.

Som et kürieosüm maa
jeg rigtignok anmerke at
jeg den 10de om eftermiddagen
— stegte 99 fisk. — Jeg trod-
de mest aldrig det skülde
ha't slütt heller. — —

Om kvelden den 10de maai
var der annoncert afsen=
selskabelig afsen=underholdning

98.

med velvillig assistance af
osv. i "Camp Ridley".
Den 2den kl. 9½ med
musik: "Rule Britannia". —
(Polyphonnummer) hvorefter Chefen
gav en kort oversigt over ex=
peditionens arbeide og resul=
tater til dato.
Efterpaa skilte doktoren
fremvise lysbilleder, hvad vi
alle imødesaa med spending,
da et "Latima Maagica's" exi=
stense paa "Victoria Land" var
noget ingen af os havde havt
en anelse om eksistens. —
Lys
Kampen om Lyset sluktes og —
vi fik os en god latter.
Lysbillederne bestod i ru=
klameskilter doktoren havde
plukket ud af proviantkassene
og blev fremviste ved lyset
fra en signallygte. Der kom
de velkjendte: "Van Houtens Cocoa",
"Huntley & Palmers Biscuits" og

lignende. Vaget om * „Sears Soap" forskrev ikke blandt „lyshilsninn", hvilket følges som en svar mangel saa= meget mer som salv saadan i det hele laget. maaten ikke fandtes paa „Lapp adare." —

Hansson øget efterpaa mundtlig dirligere ved at fordrage paa en usiglig komisk maade: „Rudt afte lidur dun fiskurmand osv."

Vat til dun 11te fik vi en valdig snefane rundt huset; da jeg kom ud om morgnen laa snen jamhöit med tagit, og Oli havde et saadant ar= bejde med at grave gjennem ovetrent hele snefanen for at faa frem bilkjerne, dur i storsinn havde sig sögt sig i la af lyttur og ganske rolig- lät sig snie med slig snu dens vane er. —

Den 16 Mai skulle efter vor
Beregnelse sigende vare den
sidste dag för mörketiden
solen ville visa sig over
horizonten. Det var ogsaa
kun nogle faa minutter
vi saa den; men dens rufuls
laa med storslagen farve=
pragt over himmelen.
17de Mai med fest og
jubel hjemme. —
Vi var de förste men=
neskor som feirede Norges
frihedsdag paa det Antarctiske
kontinent. Ved middags=
tider havde vi prosession
paa ski; Skipet i spidsen
med et stort rødt flag og
vi andre efter. Doktoren
havde havet saa omtank=
som at bringe med hjem=
mefra nationalbaand —
nogle „17de Mai Slörfer“. —
Dagen brogte naturligvis

for mig lidt mer klid end
ordentligt. Vi havde blandt
provianten en lidun kasse
norsk kunstlik, som vi havde
lagt tilside for dagen, men
dobtorm og jeg blev ikke saa
lidt skuffede da det ved
aabningen viste sig at være
kun en prøvekollektion, og
altsaa ikke 2 boxer af samme
sort. Det blev en ømodelig
sammenflikket spisesedde
din dag — men det var ude-
lukkende norske retter, og
det var jo hovedsagen.
Om aftnen havde vi fyr-
værkeri og fakkeltog og
"plumby" toddy.
Det fakkeltog blev et gandske
pudsigt et; det vor straks efter
middagen og alle skaarene,
at vi tændte vore fakler og
marcherede af under lystige
sange. Der fandtes ikke mid-

pūist, men sneddi tat, og
kahhen var dahhet af en fod-
sne omhrunk. I vor fest-
stemning tog vi ingen hensyn
til retningen, men traskede
synzende og orungende med
fakkene snart i en og snart
i andre. Pludselig dissuterede
Hansson og Lidt efter Fougner;
og vi andre skulle da ogsaa
sætte kursen for hytten. —
men hvad vei! — — — Puh! der
stod vi. Vi bistemte os dog
for en retning og marcherte
en stund; men Lidt stanset vi
og skulle undersöge sporene
vi fulgte for at forvisse os
om, at vi var paa ret vei; —
men nei, i skjænt af de mørke
nedbrændte fakler blev vi staa-
ende og gnaabe Lidt dumt
paa hverandre; — faktum var
vi hadde gaaet i ring og
befandt os paa samme plet

som for lidt siden. Det var
unægtelig lidt af en skandale.
Vi spekulerede lidt tog paa
en ny retning og lagde ivei
igjen. Jeg skraaldede lidt
med Astrid og en Stemme bag
ironisk spurgte om vi havde
landkjending; vi svarede ingen-
ting, men bare rettet Stokken
over skridt efter lydene og
kjendte pludselig sammen med
Hansson og Fougner. Vi var
unægtelig lidt flaue efter den
"business". —

21de April — Pintsedag. —

Jeg sover, jeg kan höre
kirkeklokkerne kime, — kan
se folk i vaarens lyse dragter
tage bortover mod kirken. —
Solen skinner saa klar og
varm; Haven staar med nyg-
saftige blade og fuglene kvidre
10 4.

sin foraarssang — derhjemme.
Jeg kan se fjordni ligge saa spillblank her og der krūset af blöde vindpūst, der svagt fylder snekkernes hvite seil.—
Ja!:
„Vaar i Norge,
Vaar i Norge,
der er vaar i Norge nū!" — —
— — Men jeg sidder helt her ned i husene af mit fra hjemlandet og længes — længes.
Her er ikke vaar! her er höst, — vinter — med et par timers dagslys kūn og koldt med is og sne og storm. — — —
Om aftnen tog jeg mig en tūr ned til nogle af Hanssen og doktorens fūnde hūser. Det var stille og klart maaneskin, men bidende koldt.
Den vakreste og dyreste af disse hūser ligger lavt nede i fjeldvraaggen og staar ved

hörvandi halvtreds under vond,
og har frossni sjöspröit gjort
dem nastun til en ishüle.

Det var et tempel jeg stod
i, et tempel bygget af natürm
sb selv og indstigut med dm
polare verdens evige is og tünge
stilhed. De fra loftet nedhæng=
ende istapper blev i maane=
lyset, dm blegt og skjært stjal
sig ind gjennem hulens aab=
ning, til lysekroner med tüsm
lintusinnoa klare fünker, og i
vaggens is var tüsine smaa
lamper ster; dm var alten ogsaa
under fantastiske gleindsende
buer. — — Jeg tandte et lys
indirst inde i hülen og gruln
af dm straalende skjönhed i
dette istempel maatte jeg synge
salmen "Kirken dm er et gammelt
hüs" — — — I samme time vidste
jeg jo at klokkerne kunet til
höitidsse hjemme. —

206

Kanoen nåde med kappets
yderste pynt ve den første hytte,
men dog ingen saa nære
som den første jeg besögte.
Da det endnu var tidlig
paa dagen, gik jeg videre
rundt kappet ind til de saa-
kaldte „Söstre", der er to for-
underlige fjeldstötter stik-
kende op af sjön kun med
nogle faa meters mellemrum,
som et ensomt stykke fra
selve fjeldvæggen, der her
gaar ganske lodret ned i
sjön. Stötterne er vel 30
fod höie og den störste ikke
over 5 meter i omfang. —
Den 23 /6 ai havde vi den
mest storartede isskrüning
jeg nogensinde har vært
vidne til.
Det var om aftenen ved
vi tidlig — skraalende regnskin —
og stille — at vi blev alarmerede

ved et gouske ändövundu
hüldur nöe fra oddnus nord=
vestlige pynt. Vi ilet dermed
admand. Sudover land
kom isen skrünende; de mödre
lag satte sig fast i saadat
nun indover dun bröd nye
flag-brakket og taarnet sig
op blokker paa blokker — tous=
tünge isblokker —
Presset ödufra isen blev större
og större, skrügarm reiste
sig höire og höiere — de över=
ste isblokker og blev alt i et skjöre
skrübbet vak og rundt med
af nye som kom til og indi=
mellem braget og büldrut
af de nedstyrtende blokker
löd stadige dümpe döv og
skarpe knald fra de svare
isflag, som brastes i skrün=
ingen ödumpor.
Saa blev pludselig alt

stille; (isen lyggende ~~ok~~ gik vaks fra land.) Skrüninge var over og isen glid vak fra land, men langs hele oddens nordlige strand laa en ~~ss~~ skrüngar sine 60 fod paa dit höieste. —

Dronning Victorias födsels= dag — den 24de — fiendes paa bedste maade; om aftenen stelle der naturligvis vare todddy etc. og efterpaa fyr= werkeri og fakkeltog. Saa= snart jeg havde ehdt mit arbeide om aftenen gik jeg stilfiernder ud. Jeg vilde hilst vare alene, da jeg som altid ved slige fest= lige anledninger følte mig lidt tilsidesat. Det var en stille drilig aften med lit snefald; jeg lagde mig apunder fjeldet, fandt mig

en hvo plads, og mens alle
bikjerne, som var fulgt med
mig, hvirvlede sig i sneen omkring
sad jeg mig ned og
sea paa fakkeltoget og ra=
ketterne, der tog sig vakkert
ud i den mørke kveld.

Den 25 April fik vi atter
en af vore velkjendte storme.
De synes i mørketiden at
bli hyppigere og sterkere for
hver gang og gjorde det ellers
triste liv inde i hytten saa
meget ubyggeligere.

Skoddun for vort eneste
vindu var et par dage
forud blit hvitkalket, da
dagslyset nu var rent ube=
hydelig. I de paafølgende
storme blev hytten fuld=
stændig begravet i sne. Vi
holdt kun aabent en tunnel
gjennem snefannen fra døren
og ud. Oddun blev aldrig

helt dannet rund sne, da
der paa hvert snefald altid
fulgte en forvarsel storm
der snart fuldt ud hele vak.
Stormen den 25de var
voldsommere end nogen
forud især ødelagde (voldsom)
eftermiddagen og hveldun.
Hr. Evans havde den dag
den meteorologiske aflæsning
og kom til at faa en
gandske ühyggelig erfaring.
Termometerskrinet var
beliggende kun en 100 meter
fra hytten, men i snestorme-
ne og især i mörke tider
maatte man altigevel klæ'
sig godt baade med vind-
klær og vanter og alt
selv da var aflæsningen
besværlig nok.
Kl. 3 gik nu Evans ud
godt rigget og med lygte,
men — vendte ikke tilbage.

111

Naturligvis savnet vi ham
svært og satte ind alle mand
for at lede. Vi delte os i
partier og fortsatte over hele
dagen uden imidlertid var
der spor at finde af den
forsvundne. Skipper Hansson
og jeg var en tidlang
sammen, omvalgt i krogene
mellem de smaa skrandede
isfjeld, men uden resultat.
Da vi endelig forfrossne
og gennemblæste kom tilbage
til byen, fandt vi den
forsvundne godt og vel i
hus. Forvagten og Ole havde
fundet ham oppe under
fjeldet. Han var fuldstændig
lede af beregningerne og
vidste absolut ikke hvor at
gaa for at finde byen.
Sandrink var ogsaa for-
færdelig i vi gik formiddag
og gispet efter aandedrættet

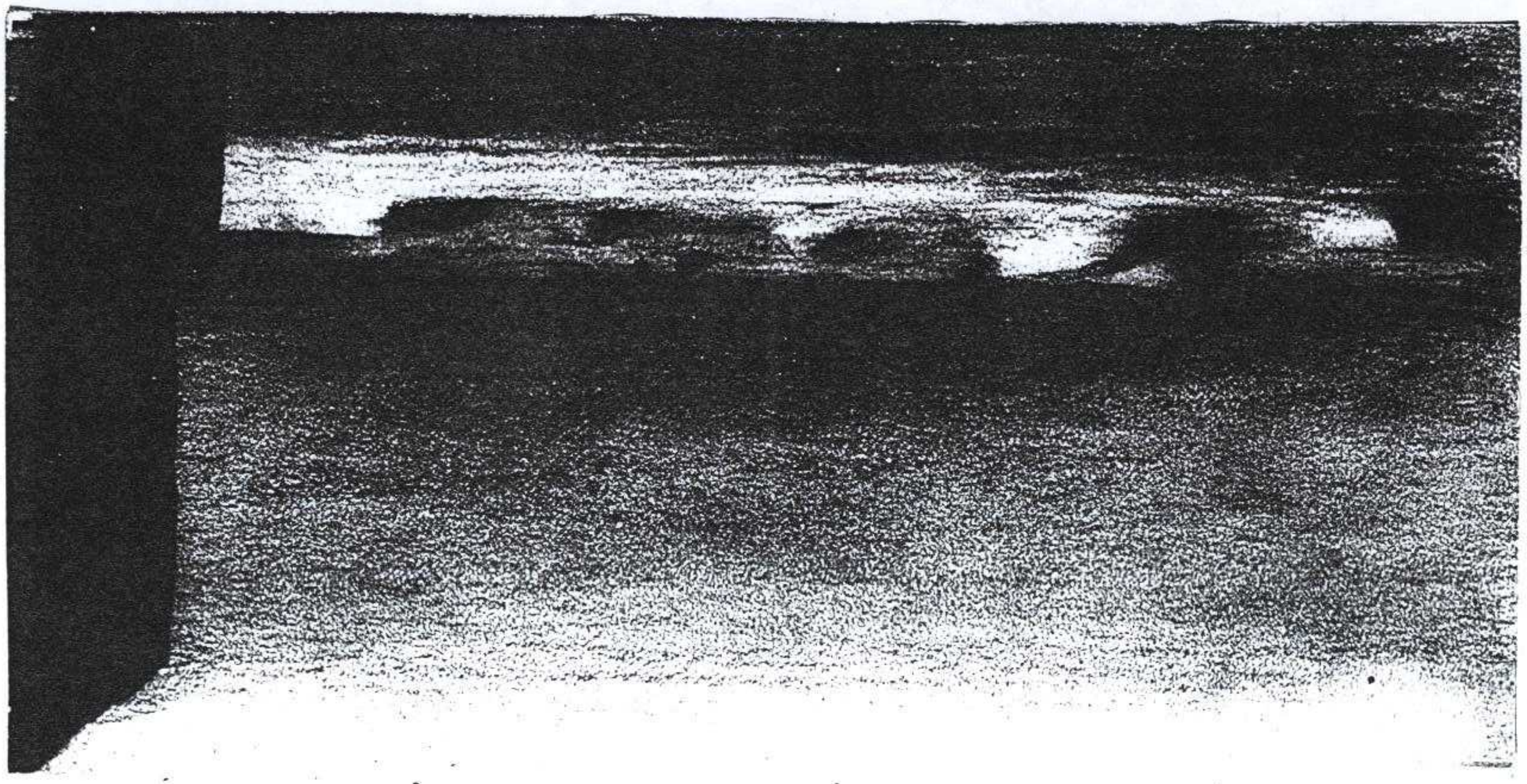

og saa dertil kuldm.
Vi fandt det nödvendigt
at gaa sammenbundne 2
og 2 for ikke at miste hver-
andre i snekavet. 3 timer
havde vi. Kraus tilbragt
inde i messonnen og var
fuldstændig udmattet. —
Den 28 Maj havde vi et
storartet veir med maane-
skin det meste af dagen.
Ved middagstider laa der
en stund et svagt rödligt
skjær over den nordlige
himmel der fortalte os, at
solen endnu straalte med
lys og varme over andre,
fjerne egne.
De förste dage af juni
var jævnlig klar og vakker
med gjennemgaaende maaneskin
og sydlys saa skiftende og
farvevrigt i den 2den juni havde
vi for ikke. et eksemplarets

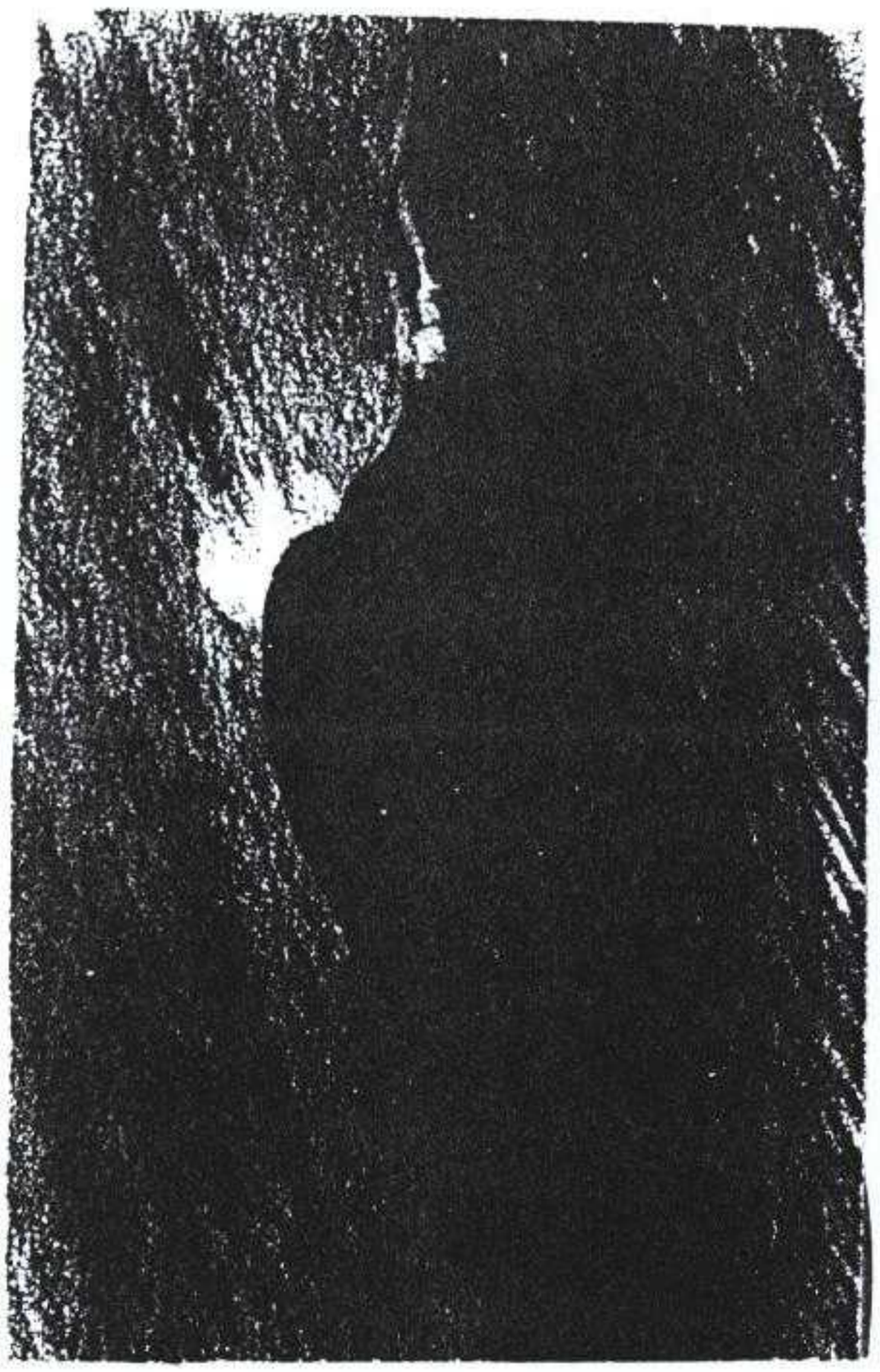

sydlys, stirkin og bredundu sig mer over dun sydlige himmel end vanlig.

Spragendu koldt var dut dog i disse dage omkring 35° k. z.

F. —

Om kveldin dun 3die tömt vi üd igjen kl. 11 for at heise „Union Jack" i anledning kuningen af Yorks födsels= dag. For at gjöre dut hele mer festligt gjorde vi op et svært baal af parafin= tönder og fakler. Sel= var ogsaa adskillig fantast= isk, slig som dut ~~flaar~~ spragende baal flammut op og kastet sit ürolige flagrende lys bortover mod dii. nedsneede hytte ~~og~~ med dut dösig vairndi flag og saa tat ind til baalet nogle sammen= krübne skikkelser i Svøn skor „pesker" og skindbokker

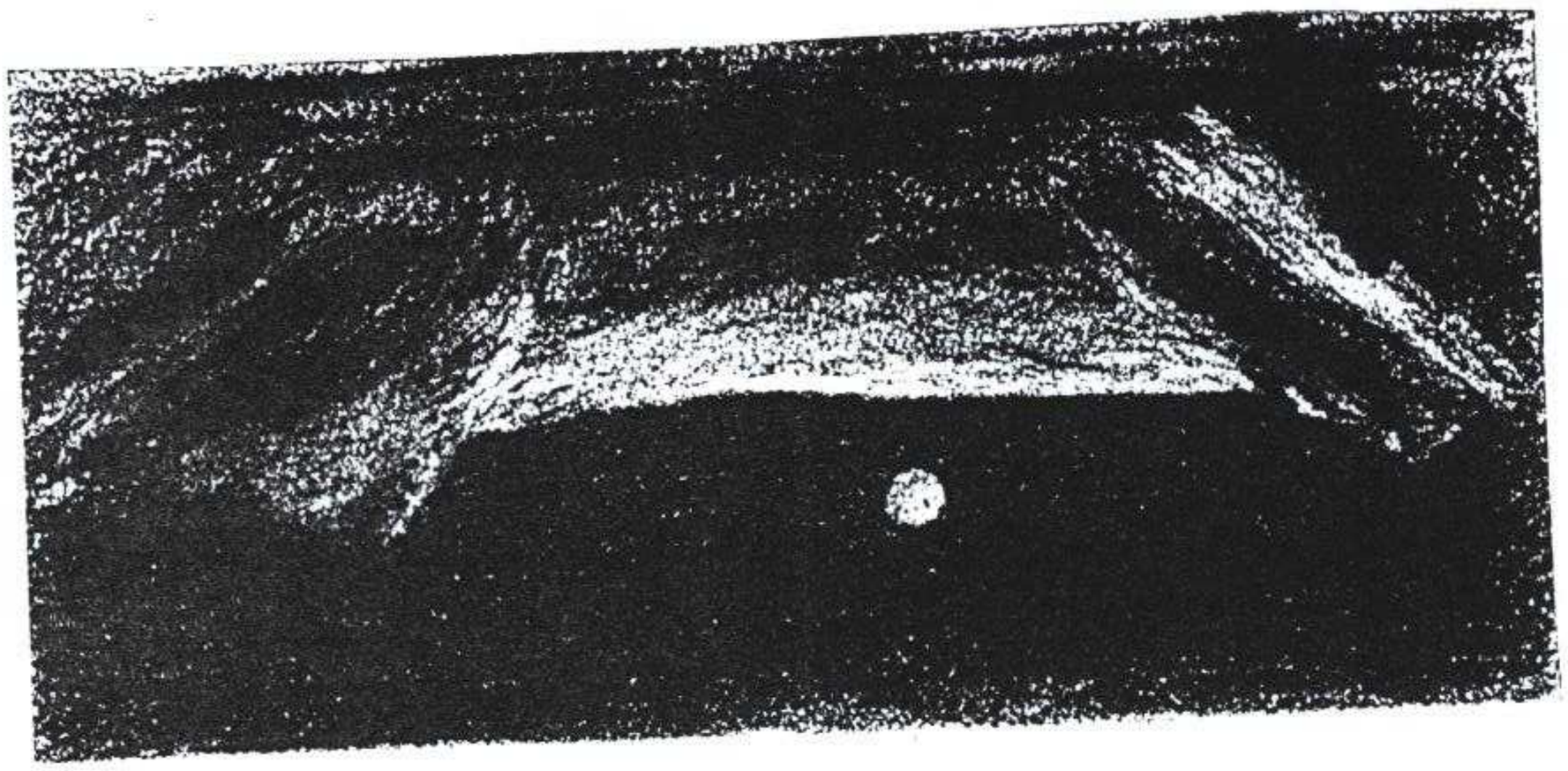

og ansigterne gulagtige
i haabets blafrende skjær. —
I midten af Juni havde
vi nogles særlige sterke
temperaturforandringer. Vi
var jo ikke ganske ivrant
til dusläzs, thi din en dage
med hidtil kendte kunne
hyppigt paafölges af en anden
med ufortholdsmassig höi temp-
ratur; saa dostliag stormene var
næsten altid med forholds-
vis höit termometer. Iden
dagene 12 og 13 Juni var især
merkeliag i denne retning.
Fra 30° b. z. steg termometret
raskt liges op til +16°; luften
var lidt mulet, men baro-
metret jævnt höit. Om
aftenen din 13 begyndte der
dog at falde lidt sne, og
din 15de havde vi atter en
af vore rasende storme.
Afreasningerne kl. 9 – 11 – 1 & 3

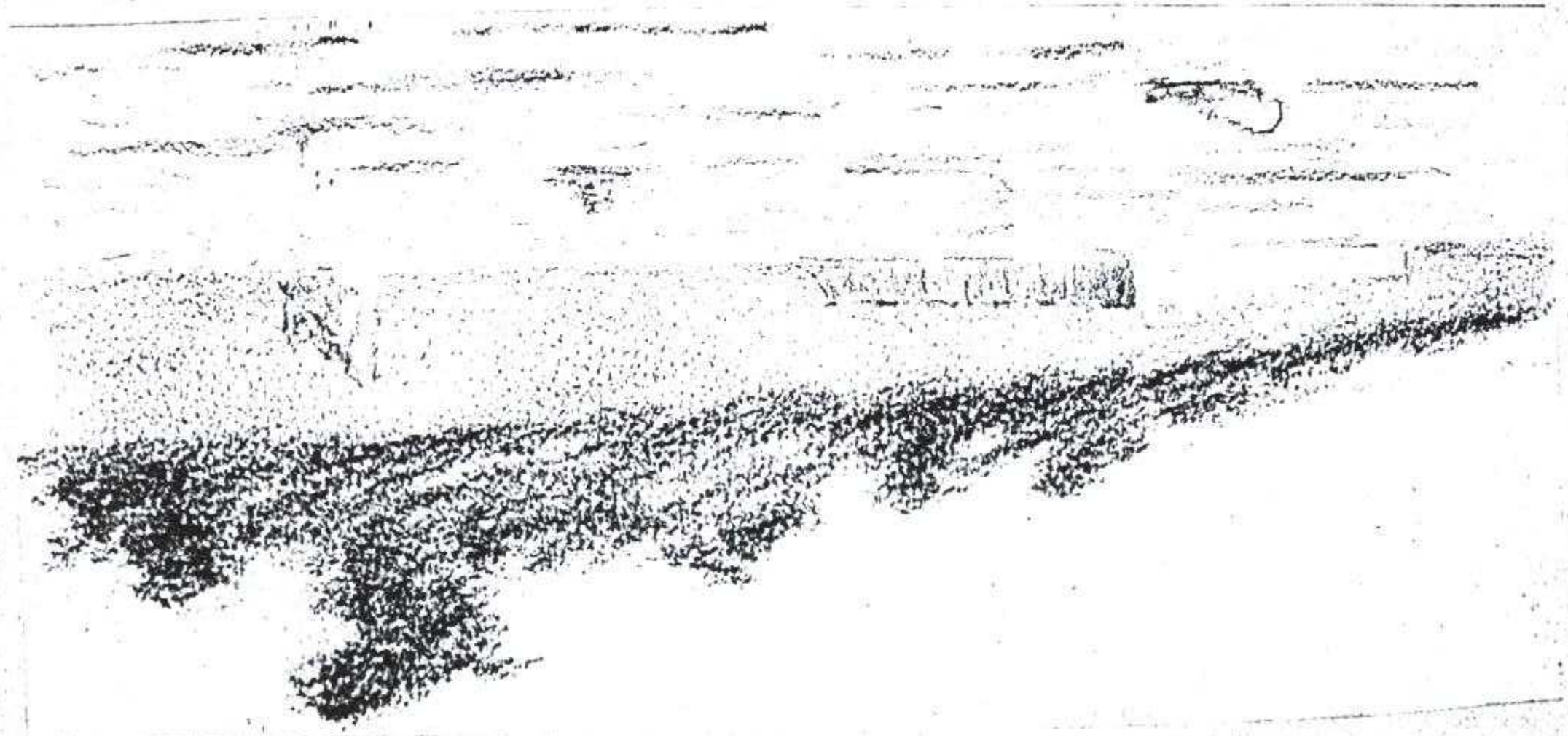

blev ikke foretagne paa grund af Stormen. Mr. Evans, hvis Tönn til afklaring nogen altid slumpet ind med skyggen, havde ogsaa denne dags vagt og skulle endelig kl. 5 med mr. Bunachis hjalp forsöge aflasningen; de kom dog kort efter tilbage igen klogere. Mr. Bunachi havde undet forsöget frosset fordærvet 3 af sine fingre!

Jeg vil ikke sige, at hvinöret var noget synderligt höit i disse dage; mörketiden begyndte at virke paa sindene. Alle var det selv vidt paa dagen mörke og saa efter snefog og storm, og hytten begyndte at föles saa liden og trang, slig som den laa der midtsneet og lav. Fidel ellers nogenting at

fordrive tiden med + og saa
det stadige trættende lampe-
lys. Alle blev saa vrantne
og pirrelige; maaltiderne for-
gik for det meste under
taushed, og aldrig saa snart
over før enhver kravlet i sin
køje igjen.—

Det samme liv dag ind
og dag ud.— Ti maaned
inde i et lidet seks meters
hul.— Store gud, hvor
luften var tung og kvalm;
vinduet var aldrig aabnet,
det var forlængst stængt og
nidsmeret og dørgivis igjen-
rust kunne ikke døren aabnes
heller paa grund af storm.
Koldt var det jo ogsaa, vi
havde stadig et par huller
ispaa gulvet ved døren og
langs væggene til gangen.
Hvorfor skulle vi spare
inde skulle vi bruge og

spise; og her skulle klær
tørkes - lykke skindklædir,
störlir og vaadu skidna!
strömper.

Verst var dog aldrig at
se et fornøiet fjes ansigt,
altid de sammen vekjendte
fjas gulgroda og gustne i det
kjedelige lampelys — hü! —

Men naar veiret var
pent med kvar maane og
sydlys og hvi; ehn ströd
med stjerner, da tog jeg
min store kjøre i dören isen
om kveldene naar dagens
kjedelige arbeidi var endt.

Saaledes havde jeg om
kvelden den 21 juni ifölge
med Ole og Per en ligefrem
brilliant tur. Den laa
andremil - 1/2 norsk mil ud
for oddan et stort og
vakkert isfjeld som laag

havde lokket mig. Sne
indover var forholdsvis god
at gaa, lidt opskrænet iblandt
og med snedriver hist og her.
Bidrundi koldt var det ogsaa
rum klart og fint, maaten
saa lyst syn en daa.
Maaneskin
Maaneskins er netop dets rette
belysning for et isfjeld.
I det alene faar isen sit
rette drömmende, eventyr=
agtige skjær; skyggerne blir
saa dybe og dets lyseste lag=
ger sig blir den slig fin
gjennemsigtig klarhed fjern
af din egne koldu gletscher.
Drömmeblidt og stille löfter
fjeldet sig ligesom saa stort
og vagt og stemmer mest
sindet til andagt. — — —
Rundt om isfjeldet laa
der en vold af svare mod=
dannede eller opskrundne is=
blokke; bagenfor denne var

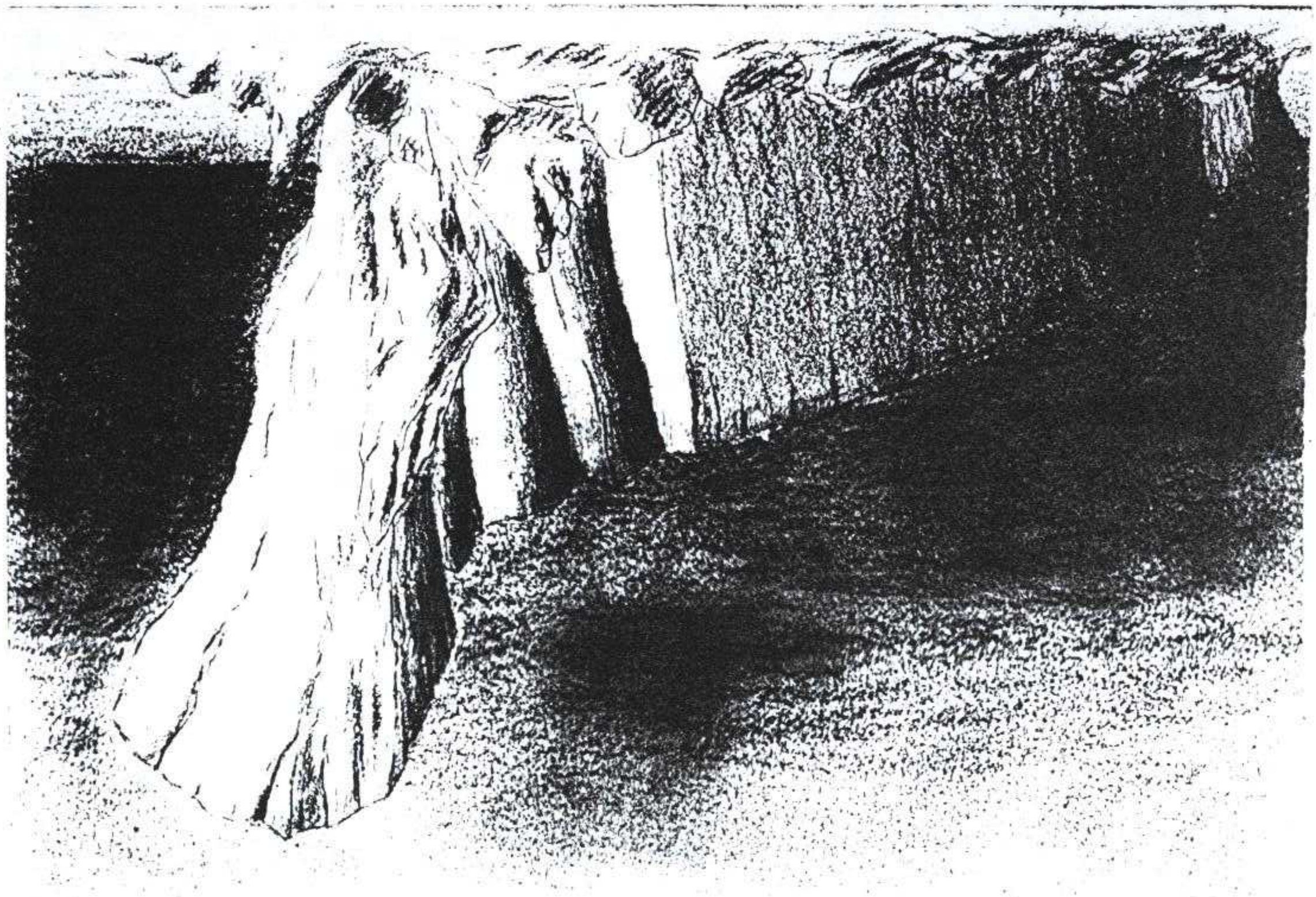

den en bred fordybning delvis fyldt af sammenfögt Sne og Over denne reiste saa isfjeldet sine steile, skinnende vægge til en höide af 800 fod.

Det var som at se en gammeldags borg.—

Der var höie skarpe taarne, runde, hvælvede portaler og smaa skydeskaar og överst oppe en mur saa skinnende hvid og ø,jam som om var den hugget ud.—

Den glimrende kvæld gav os lyst til at se mere „kunste i is", og vi lagde veien ud til det næste is-fjeld.

Dette var ikke fuldt saa höit som det förste, men meget langt. Det var mit overvældende at staa tæt indunder det og følge med öinene den höie, steile

isnuûr, hvít og skarp mod
dun blaa himinn ovr. —

1898-1900

PROD.NR.

1997-1641

NBR

Nasjonalbiblioteka avdelinga i Rana

THE NORWEGIAN NATIONAL LIBRARY, RANA BRANCH

Postboks 278, N-8601 Mo

Telefon 087 – 21 111 Telefax 087 – 55 460

DAGBØKER FRA NORSK POLARINSTITUTT 1898-1900

DIARIES FROM THE NORWEGIAN POLAR RESEARCH INSTITUTE 1898-1900

All rights reserved. The Norwegian Polar Research Institute and/or The Norwegian National Library (NBR) holds rights in this, film. No unauthorized reproduction permitted.

Alle rettigheter forbeholdes. Norsk Polarinstitutt og/eller Nasjonalbibliotekavdelinga i Ran (NBR) har rettigheter til denne filmen. Ingen ettertrykk, kopieri o.l. er tillatt uten avtale.

Ørkel Kolbens Ellefsen

Medlem av
Borchgrevinks Sydpolsekspedisjon

1898 - 1900

Noen tegninger mellom teksten
men flere tegninger er revet ut.